

E l ő t e r j e s z t é s

Sátoraljaújhely városban a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2022. évi ellátásának átfogó értékelésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint: „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít.”

Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a Gyvt. végrehajtására kiadott, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete tartalmazza.

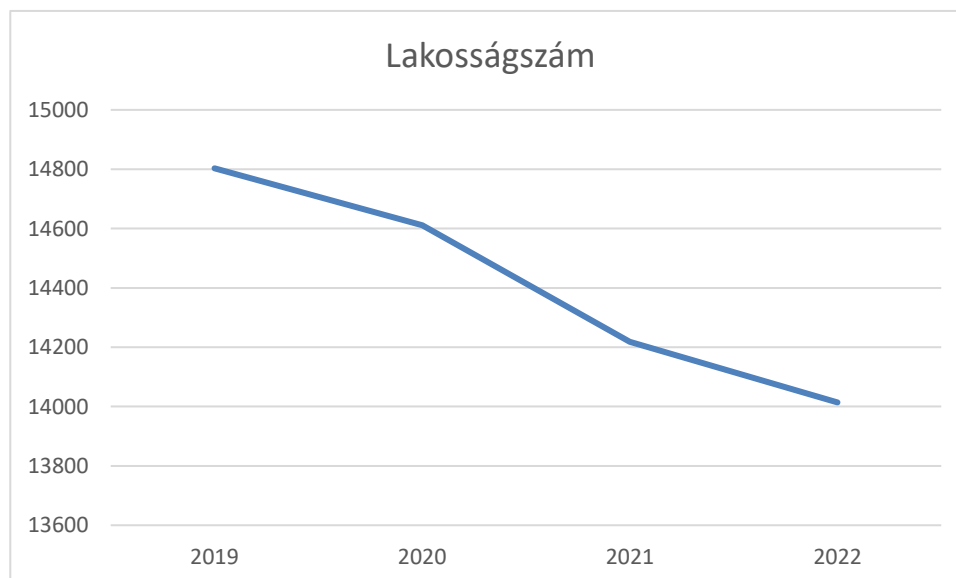
Az értékelés a fentiek alapján bemutatja

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatását;
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

1. Sátoraljaújhely demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Sátoraljaújhely város állandó lakosság száma 2019. évben 14803 fő, 2020. évben 14611 fő, 2021. évben 14218 fő, míg 2022. évben 14014 fő volt. Megállapítható az adatok alapján, hogy csökken a lakónépesség, a legjelentősebb csökkenés 2020. évről 2021. évre történt. A lakosság szám ilyen mértékű csökkenéséhez a Covid19-világjárvány nagymértékben hozzájárult.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén	
Év	Fő (TS 001)
2019	14803
2020	14611
2021	14218
2022	14014

A lakosság korcsoportok szerinti megoszlásának vizsgálatából kiderül, hogy a férfiak száma szinte minden korcsoportban csökkent az előző évekhez képest. A legnagyobb mértékű negatív változás a férfiak között a 15-39 éves korosztálynál mutatkozik. A 60 év felettiek száma 22 fővel alacsonyabb a 2021. évi adatokhoz képest.

Állandó népesség korcsoport és nemek szerinti megoszlása (fő)

Év	Nem	Korosztály				Összesen
		0 - 14	15 - 39	40 - 59	60 -	
2022	férfi	968	2153	2021	1499	6641
	nő	942	1997	1981	2453	7373
	Összesen	1910	4150	4002	3952	14014
2021	férfi	957	2226	2029	1521	6733
	nő	967	2053	2016	2449	7485
	Összesen	1924	4279	4045	3970	14218

A népességstatistikai adatokat vizsgálva megállapítható, hogy 2022. évben az állandó lakosság 17 %-a 18 év alatti korosztály.

A 0-18 év közötti korosztály korcsoport és nemek szerinti megoszlása (fő)

Év	Nem	Korosztály				Összesen
		0 - 2	3 - 5	6 - 14	15 - 18	
2021	férfi	174	185	598	260	1217
	nő	208	202	557	257	1224
	Összesen	382	387	1155	517	2441
2022	férfi	178	196	594	247	1215
	nő	195	195	552	265	1207
	Összesen	373	391	1146	512	2422

A táblázat adataiból jól látszik, hogy az előző évhez képest a 3-5 éves korcsoporton kívül, mindenhol csökkenés mutatkozik a gyermekek számában, azonban a csökkenés mértéke nem jelentős.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

2.1. Gyvt-ben szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

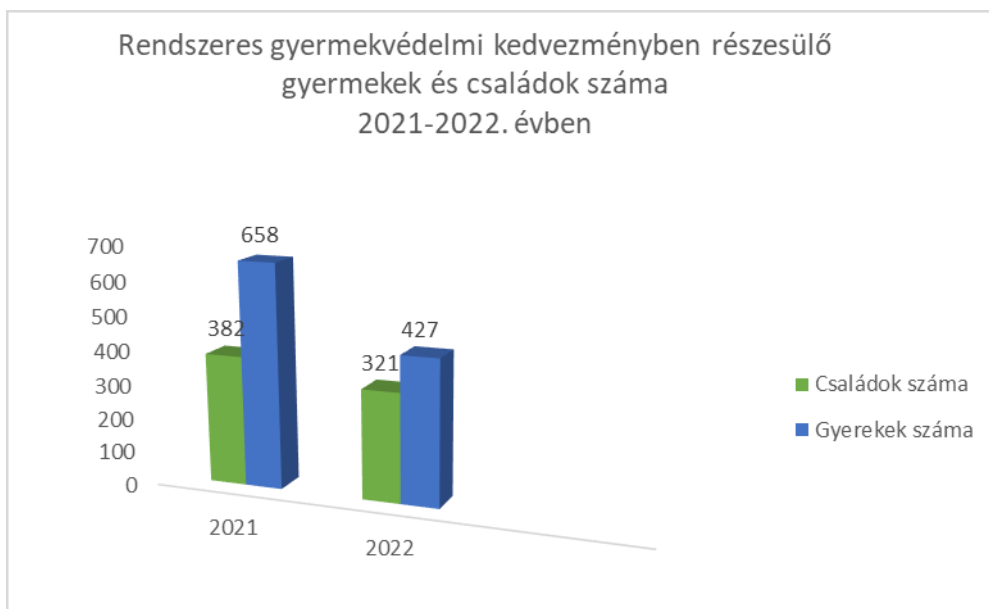
A Gyvt. 19., 20., 20/A, 20/B, és 21., és 21/A, 21/B és 21/C §-ai rendelkeznek a gyámhatóság, azaz a jegyző által kötelezően biztosítandó pénzbeli és természetbeni ellátásokról, melyek a következők: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, továbbá az ahhoz kapcsolódó évente két alkalommal nyújtott pénzbeli támogatás, illetve a gyermekétkeztetés és szünidei gyermekétkeztetés.

A gyermekekre tekintettel igénybe vehető egyéb ellátások helyi szabályait (Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj támogatás, beiskolázáshoz nyújtott rendkívüli települési támogatás) 2015. március 1-jétől a mindenkor hatályos pénzből és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet - jelenleg 18/2021. (XI.24.) önkormányzati rendelet - tartalmazza.

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre** való jogosultság megállapításának célja, hogy az alacsony jövedelmű családban nevelkedő gyermekek szociális helyzetük alapján jogosulttá váljanak gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, ingyenes tankönyv ellátásnak, évente két alkalommal pénzből támogatásnak, valamint külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A gyermekétkeztetés normatív kedvezménye már önmagában is nagy segítséget jelent a rászoruló gyermekek számára, mivel a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő

- bölcsődés, óvodás, 1-8 évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett fentebb felsorolt életkorú gyermekek után étkezéstérítési díjat nem kell fizetni,
- a fentebb felsorolt oktatási rendszerbe nem tartozó, de rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, tanulók esetében az intézményi térítési díj 50%-át kell megfizetni.

2022. évben összesen 321 család részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Megállapítható, hogy a jogosult gyermekek száma 35%-al csökkent, hiszen 2021. december 31-én 658 gyermek, azaz 382 család, míg 2022. december 31-én 420 gyermek, 201 család részesült a kedvezményben.

A csökkenés egyrészt annak tudható be, hogy a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályozások lehetővé tették, hogy a rászoruló személyek ne kerüljenek ki a szociális ellátórendszerből, így 2022.08.31. napjáig automatikusan kerültek meghosszabbításra a jogosultságok, amennyiben a jogosultság 2020. november 4. napján vagy azt követően szűnt volna meg. 2022. szeptember 1-jétől viszont kizárólag kérelem alapján kerül megállapításra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. Kedvező változást jelentett viszont az, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság jövedelmi

feltételeinek egyes szabályaitól való eltérésről szóló 344/2022. (IX. 9.) Korm. rendelet 2.§-a alapján magasabb jövedelemmel rendelkezők számára is megállapításra kerülhetett a jogosultság az alábbiak szerint:

„A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot meg kell állapítani, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege

a) a Gyvt. 19. § (2) bekezdés a) pont aa)-ac) alpontja szerinti esetekben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 180%-át,

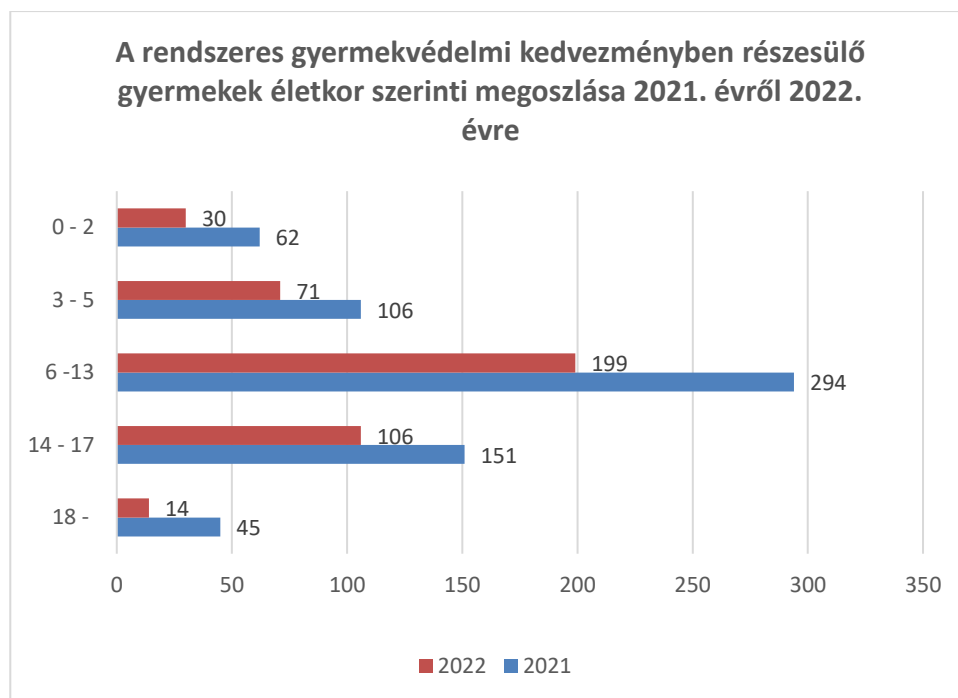
b) a Gyvt. 19. § (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 165%-át

nem haladja meg, és az igénylő az ellátásra való jogosultság jövedelmi és vagyoni feltételeinek egyébként megfelel.”

Újabb jogszabályváltozás okán ez a fenti szabályozás általánossá vált és beépült a Gyvt. rendelkezései közé 2023. január 1. napjától.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylők esetében is nagy hangsúlyt fektet a Szervezési, Szociális és Hatósági Osztály a kérelemben, vagy nyilatkozatban foglaltak valódiságának ellenőrzésére, ezáltal a bizonyíthatóan nem valós adatokat közlők kikerülnek a jogosultak köréből.

Az alábbi diagramm mutatja, hogy a kedvezményben részesülő 0-2 éves korú gyermekek száma 52 %-kal csökkent, a 3-5 év közötti gyermekek esetében 33 %-os csökkenés mutatkozik, a 6-13 év közötti korosztályban 2021. évről 2022. évre 32 %-os csökkenés figyelhető meg, a 14-17 év között szintén csökkenés tapasztalható, amely 30%-os, míg a 18 év fölöttiek esetében 31 fővel csökkent az ellátásban részesülők száma.

A számadatokból kiolvasható, hogy a nagykorúvá vált saját jogán igénybe vett rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma csökkent, ami azt is jelezheti, hogy a nagykorú gyermek sikeresen befejezte tanulmányait és a megszerzett tudással és végzettséggel előnyvel indult a munkaerőpiac világába.

A 2013. évtől bevezetett jogszabályváltozás következtében nagykorúvá válása után kizárólag abban az esetben jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

- nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy
- felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

Továbbtanulás okán több szülő és nagykorú gyermeke is érdeklődött a kedvezmény igénybevételének lehetőségéről, hiszen plusz pontokat jelent a felsőoktatási intézménybe való bekerüléskor. Azonban a fent említett feltételek fennállása nélkül már nem állapítható meg a kedvezmény.

A Gyvt. alapján azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülőnek, akinek jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén, illetve november 1-jén fennáll, augusztus hónapban, illetve november hónapban a törvényben meghatározottak szerint gyermekenként 6.000,-Ft összegű pénzbeni támogatást kell nyújtani, illetve a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6.500,-Ft.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeni támogatás összegének a jogosultak részére történő eljuttatásáról a Szervezés, Szociális és Hatósági Osztály, valamint a Pénzügyi és Adóhatósági Osztály gondoskodik postai úton.

2022. augusztusában 619 gyermek (120 fő alapösszegű, 499 fő emelt összegű), 2022. novemberében pedig 424 gyermek (66 fő alapösszegű, 358 fő emelt összegű) részesült egyszeri pénzbeni támogatásban.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egy év időtartamra kerül megállapításra, a lejárat dátumát a szülőnek kell figyelemmel kísérnie. Ahhoz, hogy a kedvezményre való jogosultság folyamatos legyen, a törvény lehetőséget ad arra, hogy új kérelmet a korábbi jogosultság megszűnését megelőző 3 hónapban benyújtsák.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításával egyidejűleg a szülő kérelmezheti gyermeke hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetének megállapítását. A jogosultság megállapítása határozattal történik egy éves időtartamra, de legfeljebb a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállásáig.

A Gyvt. 67/A.§-a alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családba fogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú,
- b) kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családba fogadó gyám a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerint aktív korúak ellátására jogosult, vagy az igénylés időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a fővárosi és megyei kormányhivatal állami foglalkoztatási szervként eljáró járási hivatala,
- c) a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül legalább kettő fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű továbbá a nevelésbe vett gyermek, valamint az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt, fontos megemlíteni, hogy ezekben az esetekben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény nem feltétele a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának.

A hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló kérelem a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény formanyomtatvány részét képezi, azzal egyidejűleg, illetve önmagában is kérelmezhető, de - főszabály szerint- alapfeltétele a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megléte. A jogosultság megállapítása határozattal történik egy éves időtartamra, de legfeljebb a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállásáig.

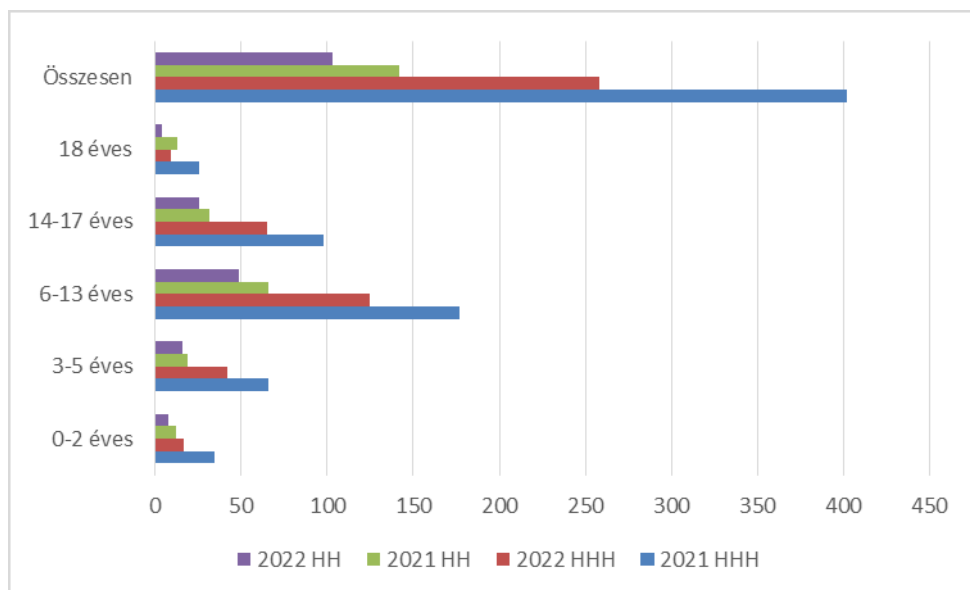
A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2021. és 2022. év decemberében

	Összesen	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18- éves
2021	658	62	106	294	151	45

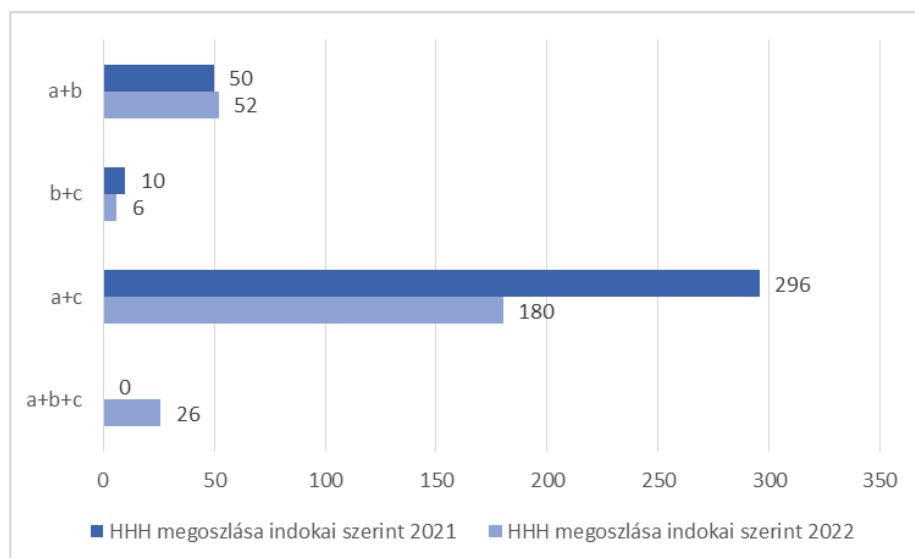
RGYVK-ban részeseülők (fő)	2022	420	30	71	199	106	14
Ebből:							
HH	2021	142	12	19	66	32	13
	2022	103	8	16	49	26	4
HHH	2021	402	35	66	177	98	26
	2022	258	17	42	125	65	9

A táblázat adataiból jól látszik, hogy a 2022. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak között a hátrányos helyzetűek száma a tavalyi évhez képest 27 %-kal csökkent, a halmozottan hátrányos helyzetűek számának csökkenése a 2021. évhez képest pedig 36 százalékos.

A hátrányos- halmozottan hátrányos helyzet megoszlása korcsoport szerint

A halmozottan hátrányos helyzet megoszlása:

A fenti diagram adataiból jól látszik, hogy 2021-hez képest az alacsony iskolázottság és foglalkoztatottság {Gyvt. 67/A § (1) a+b} miatt halmozottan hátrányos helyzetben lévők száma 2022. évben enyhén nőtt, az alacsony foglalkoztatottság és elégtelen lakókörnyezet {Gyvt. 67/A § (1) b+c} miatt halmozottan hátrányos helyzetben lévők száma viszont jelentősen csökkent. A jogosultság elbírálásánál az alacsony iskolai végzettség és elégtelen lakókörnyezet {Gyvt. 67/A § (1) a+c} együttes fennállása fordul elő a leggyakrabban.

A tapasztalatok alapján a három feltétel közül leginkább az alacsony foglalkoztatási feltétel kapcsán történik pozitív változás azokban az esetekben, amikor is a szülők el tudnak helyezkedni és ezáltal kikerülnek a munkanélküliek rendszeréből. Az alacsony iskolai végzettség tekintetében nem jellemző, hogy a szülők a későbbiek során magasabb iskolai végzettséget szerezzenek vagy befejeznék iskolai tanulmányaikat.

2.2. Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj támogatás kiemelkedő jelentősége abban rejlik, hogy a településen élő, hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára rendszeres támogatást biztosít a felsőfokú tanulmányaik éve alatt. Az előző évek tapasztalati alapján elmondható, hogy a pályázó fiatalok családjában a szülők általában alacsony jövedelemből élnek, illetőleg rokkantsági ellátásban részesülnek, közfoglalkoztatottak vagy munkanélküliek.

A pályázatok benyújtásakor a pályázók először az elektronikus EPER-Bursa rendszeren keresztül tudnak regisztrálni, megadva a személyes adataikat és a pályázathoz szükséges információkat. Ezt követően papíralapon a szükséges igazolásokkal ellátva nyújthatják be pályázatukat - a megadott határidőn belül – a Polgármesteri Hivatal Szervezési, Szociális és Hatósági Osztályához.

Sikeres pályázók száma/fő	2021. évben a 2022. évi pályázati fordulóra	2022. évben a 2023. évi pályázati fordulóra
„A” típusú	19	17
„B” típusú	2	2

A pályázatok elbírálása során a szociális rászorultság fennállásának vizsgálatára kerül sor egyrészt az Általános Szerződési Feltétel, másrészt pedig Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete 18/2021.(XI.24.) önkormányzati rendeletében foglalt feltételek alapján.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2023. évi fordulójára beérkezett „A” típusú érvényes pályázatok száma 17 db, a „B” típusú pályázatok száma 2 db volt. Az ösztöndíj havi összege, a támogatott szociális rászorultságától függően 1.000-4.000,-Ft-ig terjedhet. Minden pályázó részére a maximálisan megállapítható 4.000,-Ft/fő összeg került folyósításra, mely az „A” típusú pályázat esetében 10 hónap, azaz két egymást követő tanulmányi félév 2022/2023 tanév második, és a 2023/2024 tanév első féléve.

A 2022. évben 964.000,- Ft összegű támogatás került kifizetésre.

Rendkívüli települési támogatás az időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő, létfenntartást veszélyeztető helyzetbe került, gyermeket gondozó családok részére, illetve az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás elősegítése érdekében a nevelésbe vett gyermek családja részére nyújtott támogatás.

Az önkormányzat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülő, de rászoruló családokban nevelkedő alapfokú és középfokú oktatási intézményben tanulmányokat folytató **gyermekek beiskolázására** a helyi rendeletében szabályozottak szerint 2022. évben is biztosított **rendkívüli települési támogatást**. A támogatás gyermekenként adható összege Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete Szociális és Egészségügyi Bizottsága döntése alapján az alapfokú oktatási intézményben tanuló gyermek esetében 6.000,-Ft-, középfokú tanulmányokat folytató gyermeknél 10.000,-Ft.

Tekintve, hogy a beiskolázás anyagi nehézségei a nehéz szociális helyzetben lévő felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanuló hallgatókat is érintik, hiszen a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjtámogatás folyósítása az iskolakezdés időszakában éppen szünetel, a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló szociálisan rászoruló hallgatók beiskolázására 15.000,-Ft összegű rendkívüli támogatás biztosítható. 2022. évben 19 gyermek részesült beiskolázás jogcímen települési támogatásban, 333.000,-Ft összegben.

2.3. Gyermekétkeztetés

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata fenntartásában és működtetésében lévő Sátoraljaújhelyi Hétszínvirág Óvoda Szlovák és Német Nemzetiségi Óvoda, Bölcsőde Tündérvirág bölcsődéjében, Mini bölcsődéjében és az óvoda tagintézményeiben az étkeztetés megoldott. Az óvodába járó gyermekek napi háromszori, míg a bölcsődébe járók napi négyeszeri étkeztetését saját, a Diana tagóvoda épületében elhelyezkedő új, két éve beüzemelt 600 adagos főzőkonyha biztosítja. Jelenleg a konyhánk a város energiatakarékossági intézkedése okán a Georgikon Görögkatolikus Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumépületében levő konyhában főz.

A konyhakapacitás kihasználtsága a 2022-es évben megfelelő volt. Megszűnt a pandémia okozta hiányzások száma, nem volt szükség csoport összevonásokra és óvoda bezárásokra. A telente megjelenő influenzás betegségek rendben zajlottak le, nem okozva nagyobb hiányzásokat.

A Hétszínvirág Óvoda konyhája látja el a bölcsődés, mini bölcsődés gyermekeket is, ahol a Tündérvirág Bölcsődében egy éves kor alatti gyermekek számára tejkonyha működik. Saját konyháról történik a kiszállítás (jelenleg a Georgikon konyhából) a Károlyfalván és Széphalomban működő kihelyezett óvodai csoportokba, a Károlyfalvi Mini Bölcsőbe, valamint a Hétszínvirág Óvoda Dózsa György úti székhelyére is. Egyre több az ételallergiás gyermek, számukra is megoldott az étkeztetés a saját konyhánkból. A szállítást térítés ellenében a Városellátó Szervezet végzi.

Az óvodai étkezési térítési díj megállapítása a 328/2011. (XII.29.) Korm.rendeletben foglaltak szerint történik, szülői nyilatkozat benyújtása alapján. Az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, illetve olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, vagy nevelésbe vették. Ezen túlmenően azon bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermekek is jogosultak az ingyenes étkeztetésre, akik olyan családban élnek, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át.

A 2022-es évben a háborús veszélyhelyzet okozta gazdasági következtében két alkalommal került norma emelésre, ezáltal térítési díj emelésre: Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő Testületének 4/2022. (VI.27.) illetve 197/2022. (X.26.) rendelete alapján.

Az önkormányzat fenntartásában működő bölcsődében és óvodákban étkezésben részesülő gyermekek megoszlása a 2022. októberi statisztikai adatok alapján az étkezési kedvezmény igénylésének jogcíme alapján

Ingyen étkezés igénybevételének jogcíme:						
		Hétszínvirág Óvoda	Diana Tagóvoda	Károlyfalvi Tagóvoda	Kazinczy-kert Tagóvoda	Intézmény összesen
1.	Rendszeres gyermekvédelmi	43	24	-	-	67

	kedvezményben részesülés alapján					
2.	Egy főre jutó kereset alapján	115	90	19	16	240
3.	3, vagy több gyermeket nevelés alapján	32	19	2	9	62
4.	Tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek-alapján	2		--	1	3
		Hétszínvirág Óvoda	Diana Tagóvoda	Károlyfalvi Tagóvoda	Kazinczy-kert Tagóvoda	Intézmény összesen
5.	Nevelésbe vétel alapján	-	2	-	-	2
	Összes ingyen étkező	195	135	21	26	377
	Térítési díj ellenében étkezők	5	2	7	1	15
	Nem étkező	-	1	-	-	2
	összes étkező	199	137	28	27	
	Speciális étrendet igénylő gyermek	3	-	-	1	4
	Beírt gyermekek száma SNI-vel 2022 10.01.	200 fő +2 SNI-vel=202	138fő +8 SNI-vel=140	28 fő	27 fő	393fő 404SNI-vel
A kedvezmények igénybevételének alakulása a bölcsődében a 2022. áprilisi adatok alapján						
		Tündéerkert Bölcsőde	Mini Bölcsőde	Bölcsőde összesen		
	gyermeklétszám 2022 04 hó	56	8	64		

1	Ingyenes étkezés igénybe vétele rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülés alapján	2	1	4
2	Egy főre jutó kereset alapján	41	5	46
3	3, vagy több gyermeket nevelés alapján	4		0
4	Tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek-alapján	0	0	0
5	Nevelésbe vétel alapján	0	1	1
	Összes ingyen étkező	47	7	54
	Térítési díj ellenében étkezők	9	1	10
	Nem étkező	0	0	0
	Speciális étrendet igénylő gyermek	0	0	0

Ingyen étkezés igénybevételének jogcíme:						
		Hétszínvirág Óvoda	Diana Tagóvoda	Károlyfalvi Tagóvoda	Kazinczy-kert Tagóvoda	Intézmény összesen
1.	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülés alapján	52	42	-	1	95
2.	Egy főre jutó kereset alapján	91	73	18	15	197
3.	3, vagy több gyermeket nevelés alapján	25	13	1	7	46
4.	Tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek-alapján	7	1	-	1	9
		Hétszínvirág Óvoda	Diana Tagóvoda	Károlyfalvi Tagóvoda	Kazinczy-kert Tagóvoda	Intézmény összesen
5.	Nevelésbe vétel alapján	-	1	-	-	1
	Összes ingyen étkező	182	130	19	24	355
	Térítési díj ellenében étkezők	13	-	7	3	23
	Nem étkező	-	1	-	-	1
	összes étkező	195	130	26	27	379
	Speciális étrendet igénylő gyermek	3	-	-	1	4
	Beírt gyermekek száma SNI-vel	195 fő	123fő	28 fő	27 fő	378fő SNI-vel 389

	2021 10.01.	+2SNI- vel=197	+9 SNI- vel=132			
--	--------------------	---------------------------	----------------------------	--	--	--

A kedvezmények igénybevételének alakulása a bölcsődében a 2022. áprilisi adatok alapján				
		Tündérvilla Bölcsőde	Mini Bölcsőde	Bölcsőde összesen
	gyermeklétszám 2021 04 hó	45	4	49
1.	Ingyenes étkezés igénybevétele rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részvétel alapján	3	1	4
2.	Egy főre jutó kereset alapján	30	2	32
3.	3, vagy több gyermeket nevelés alján	6	1	7
4.	Tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek-alján	1	0	1
5.	Nevelésbe vétel alján	0	0	0
	Összes ingyen étkező	40	4	44
	Térítési díj ellenében étkezők	5	0	5
	Nem étkező	0	0	0

	Speciális étrendet igénylő gyermek	2	0	2
--	---	----------	----------	----------

Hátrányos halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma korcsoportok szerint

1.		Hétszínvirág Óvoda				Diana Tagóvoda				Károlyfalvi Tagóvoda				Kazinczy-kert Tagóvoda				Intézmény összesen			
2.	HH gyermek	7				3				-				--				10			
3.	életkor szerint	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7					-	-	-	-	3-4	4-5	5-6	6-7
		3	1	3	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	7	7
4.	HHH gyermek	33				19				-				52							
5.	életkor szerint	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7					-	-	-	-	3-4	4-5	5-6	6-7
		16	8	7	2	5	4	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-	9	21	20	21
6.	Hátrányos helyzetű gyermek összesen	40				22				-				-				62			

Az Árpád-Házi Szent Margit Katolikus Általános Iskola és Óvoda melegítőkonyhával és ebédlővel rendelkezik, az ételt szállítatják. 2022. évet érintően 230 fő tanuló részesült gyermekétkeztetésben. Ebből 79 fő étkezési kedvezményben részesült.

A Kazinczy Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű, Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában (a továbbiakban: Kazinczy Ferenc Általános Iskola) tanulók közül 219 fő veszi igénybe az intézményi étkeztetést, melyből 42 fő ingyenesen, 62 fő 50%-os kedvezmény mellett. Az önkormányzat a székhely intézményben konyhát és vele együtt ebédlőt üzemeltet, és ez a konyha látja el az Esze Tamás Tagintézmény, valamint a Jókai Mór Tagintézmény étkezőit is, mivel ott csak melegítőkonyha található ebédlővel. A Jókai Mór Tagintézményben 102 tanuló részére biztosítják az étkezést, ebből 85 fő részére ingyenes 17 tanuló részesül 50%-os kedvezményben, 2 fő teljesárú térítési díjat fizet. Az Esze Tamás Tagintézmény 108 tanuló részére biztosítja az étkezést, közülük 85 fő részére 100%-os kedvezmény mellett.

A Deák Úti Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola, Kollégium és EGYMI-be járó tanulók többsége, összesen 80 fő igényel intézményi étkeztetést. Közülük 48 fő ingyenesen, 32 fő 50%-os térítés ellenében.

A Petőfi Sándor Református Általános Iskola tanulói részére a gyermekétkeztetést a Sátoraljaújhegyi Fegyház és Börtön biztosítja, tekintettel arra, hogy az intézmény csak melegítőkonyhával rendelkezik. 2022. évet érintően 208 tanuló részesül étkezésben, közülük 140 fő tanuló napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna), 68 fő pedig csak ebédet igényel. Térítési díj vonatkozásában 11 fő tanuló ingyenesen étkezik, míg 57 fő tanuló a térítési díj 50%-át fizeti.

A Magyar-Szlovák Két Tanítási Nyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Kollégiumba járó tanulók étkeztetését 2022. évben a Szép-Túr Kft. látta el. Az étkezésben részesülő tanulók száma 144 fő, ebből kedvezményes étkezők száma: 74 fő, melyből 24 fő ingyenesen étkezik, 50 fő pedig 50%-os díjkedvezményben részesül.

A városban működő 4 középfokú oktatási intézmény esetében továbbra is általános tendencia, hogy - a magas napi tanórak és egyéb elfoglaltságok miatt - a diákok közül inkább a kollégisták veszik igénybe az étkeztetést.

A Szent István Katolikus Technikum és Gimnázium, valamint a Szerencsi Szakképzési Centrum Sátoraljaújhelyi Trefort Ágoston Szakképző Iskola gyermekétkeztetési feladatot nem lát el.

A Georgikon Görögkatolikus Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium kollégista diákjai közül – az étkezést itt is az önkormányzat által fenntartott konyha biztosítja – havonta eltérő mértékben veszik igénybe az étkezést. 2022. évben átlagosan 35 tanuló részesült étkezésben. Ebből 13 tanuló 100%-os kedvezményben részesül, ők napi háromszori ellátást kapnak. A RGYVT alapján az 50%-os kedvezményben részesülő tanulók száma 19 fő, és 3 tanuló kedvezmény nélkül étkezik.

2.4. Szünidei gyermekétkeztetés

2016. január 1. napjától az önkormányzat kötelező feladatként ingyenesen biztosítja a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szünidei gyermekétkeztetését.

Az étkezést déli meleg főétkezés formájában szülői kérelemre kell biztosítani bölcsődei ellátásban és óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára az intézmény zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, iskolás gyermekek esetében a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben valamennyi munkanapon.

Az óvodában tavaszi, őszi, téli szünet nincs, így folyamatos a közétkeztetés biztosítása. A nyári időszakban egy óvoda egész nyáron nyitva tart, ezáltal biztosítva van a rászoruló gyermekek nyári étkeztetése. A bölcsőde a nyári időszakban 2 hétig tart zárva nagytakarítás miatt, ezen két hétben a nyitva tartó óvoda biztosítja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyári gyermekétkeztetését.

Az önkormányzat a Sátoraljaújhelyi Városellátó Szervezeten keresztül az oktatási intézményekben tanuló sátoraljaújhelyi hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetését a törvényben szabályozott időtartamban a Jókai Mór Tagintézmény és a Kazinczy Ferenc Általános Iskola segítségével, ételhordó edény használatával, otthoni elfogyasztás mellett biztosította. A szülők értesítését a Szervezési, Szociális és Hatósági Osztály a törvényi szabályozás szerint elvégezte, akik a megküldött nyilatkozatokat kitöltve és visszaküldve kérelmezheték a gyermekeik szünidei gyermekétkeztetésben való részvételét.

Az adott napi gyermekétkeztetés a részvevő gyermekek nevével kiállított étkezési lista ellenőrzésével volt igénybe vehető, mely az intézményekben minden étkezés előtt ellenőrizve lett. Az azonosítás biztosítása érdekében, étkezés előtt be kellett mutatnia a gyermeknek a diákigazolványát, illetve akinek nem volt diákigazolványa – egyeztetve a Szociális osztállyal – iskolalátogatási igazolást hozott magával.

Az étkezési napokon, az ellátást igénybe vevők dokumentálására a kormányrendeletben előírt nyomtatványt, táblázatot használtuk. A Szervezési, Szociális és Hatósági Osztály munkatársai minden szünet megkezdése előtt megadták az étkezést igénylő gyermekek adatairól készült listát. Amennyiben változás történt, új igénylők jöttek, azt szintén jelezték.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók megoszlását a különböző iskolai szünidőkben az alábbi táblázat mutatja be:

Szünidő	RGYVK	HH	HHH	Összesen
2022. tavasz	0	4	13	17
2022. nyár	4	8	53	65
2022. ősz	0	3	14	17
2022. tél	0	4	16	20

Továbbra is megállapítható, hogy az összes hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számához képest kevés gyermek veszi igénybe a szünidei gyermekétkeztetését. Több szülő úgy nyilatkozott, hogy otthon van (GYES, GYED) és tudja biztosítani a gyermeke étkeztetését, a munkaviszonyban álló szülők közül néhányan úgy nyilatkoztak, hogy akár felváltva, vagy egyéb családi segítséggel megoldják a gyermekeik felügyeletét és ezáltal napközbeni ellátását.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A Sátoraljaújhelyi Egyesített Szociális Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központ két szakmai egysége a Hősök tere 10. szám alatti telephelyen található.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Sátoraljaújhely város közigazgatási területén kíséri figyelemmel a gyermekek, családok életkörülményeit, szociális helyzetét, a gyermekjóléti és szociális ellátások iránti igényét, a gyermekvédelmi vagy hatósági beavatkozást igénylő helyzetét. A szakemberek a gyermekjóléti szolgáltatások nyújtásával a szociális munka módszereinek és eszközeinek alkalmazásával segítik elő a gyermekek testi- lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a veszélyeztetettség megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermekek visszahelyezését.

A jogszabályokban meghatározott jelzőrendszeri tagokkal együttműködnek, szociális munkát végeznek.

A Család- és Gyermekjóléti Központ a Sátoraljaújhelyi járás településein a Szolgálat általános szolgáltatási feladatain túl a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységét, valamint a speciális szolgáltatásainak biztosítását végzi. Szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő szolgálatok számára.

A szolgáltatást igénybe vevők számának alakulása

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat - Család- és Gyermekjóléti Központ

	2021.		2022.	
	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	Család- és Gyermekjóléti Központ	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	Család- és Gyermekjóléti Központ
A szolgáltatást igénybevevő személyek száma	394 fő	434 fő	498 fő	514 fő

2022-ben a szolgáltatást igénybe vevők száma a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál 498 fő. Együttműködési megállapodással 150 fő rendelkezett. Az igénybe vevők száma összesen 26 %-kal nőtt az elmúlt évhez képest.

A szolgálat szakemberei által családlátogatás 2205 esetben történt, összesen 6831 szakmai tevékenységet végeztek a családsegítők.

A Központnál összesen 514 fő esetében végeztek a szociális szakemberek segítő tevékenységet, mely a 2021-es évhez viszonyítva 18%-os emelkedést mutat.

A Szolgálat és a Központ gondozási esetszámának alakulása 2022. évben

Megnevezés	2021. év Szolgálat (Sátoralja újhely)	2022.év Szolgálat (Sátoralja újhely)	2021. év Központ		2022. év Központ	
			Sátoralja-újhely	Járás	Sátoralja-újhely	Járás

Családsegítés keretében ellátott nagykorú személyek száma (együtműködési megállapodás alapján)	113	123	-	-	-	-
Egyszeri esetkezelésekben érintettek száma	106	219	56	21	52	19
Alapellátásban történő és a hatósági intézkedésben érintett gyermekek száma	124	156	-	-	-	-
Nevelésbe vett	-	-	36	16	34	23
Védelembe vétel	-	-	71	55	110	46
Utógondozott	-	-	1	1	1	1
Ideiglenes hatállyal elhelyezett	-	-	7	9	9	15
Családba fogadás	-	-	31	19	33	17
Összesen:	343	498	202	121	239	121

A 2022-es évben a Szolgálatnál az egyszeri esetkezelések számában mutatkozott nagymértékű növekedés. Megduplázódott azon igénybevevők száma, akiknek problémáját a családsegítők egyszeri esetkezeléssel orvosolták.

Az előző év adataihoz képest 26 %-os növekedést mutat az alapellátásban és a hatósági intézkedés keretében gondozott gyermekek és családok száma is.

Családsegítés keretében a kliensek továbbra is igényelték a Szolgálattal való önkéntes együtműködést.

A Központ adatait tekintve a 2022-es évben a védelembe vett gyermekek száma 54,9 %-kal emelkedett Sátoraljaújhelyen.

A járás Sátoraljaújhelyen kívüli településein a védelembe vett gyermekek száma kismértékben csökkent, az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermekek száma azonban emelkedést mutat. A családok életében a problémák jelentősen mértékben halmozódtak, melyek a védelembe vétel keretein belül már nem voltak megoldhatóak. A veszélyeztetettség olyan mértékűvé vált, hogy a gyámhivatal a központ javaslatát figyelembe véve a gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezése mellett döntött.

Alapellátásban és védelembe vétel keretében gondozott gyermekek korcsoportonkénti megoszlása

Korcsoport	2021. év Alapellátás és bevont segítés	2022. év Alapellátás és bevont segítés	2021. év Védelembe vétel		2022. év Védelembe vétel	
			Sátoraljaújhely	Járás	Sátoraljaújhely	Járás
0-5 éves	22	26	17	5	24	4
6-13 éves	58	75	22	15	60	10
14-17 éves	44	55	32	35	26	32
Összesen:	124	156	71	55	110	46

2022-ben a Szolgálatnál gondozásba vett gyermekek száma 26 %-kal nőtt.

A 0-5 éves korosztály tekintetében 18%-os növekedés figyelhető meg. Ennél a korosztálynál a gyermekvédelmi intézkedésre a szülők nem megfelelő életvitele, mulasztásai, valamint a kiskorú elhanyagolása miatt kerülhetett sor.

A 6-13 éves korosztályban történt a legnagyobb mértékű emelkedés (29%) Ennek háttérében iskolai magatartási problémák, magas számú igazolatlan iskolai hiányzás, kamaszkori problémák és a családi konfliktusok állnak.

A Központban a védelembe vett gyermekek számában Sátoraljaújhelyen 54.5 %-os növekedés történt az előző évhez képest. A családok életében a problémák összetettebbek voltak, a veszélyeztetettség fokozódott, így azok az alapellátás keretében már nem voltak orvosolhatóak, ezért került sor a hatósági intézkedésre.

A 6-13 éves korosztály esetében lényeges növekedés tapasztalható. Ebben a korosztályban a szülői elhanyagolás mellett a kortárs csoport negatív hatása felerősödik, mely a gyermekek életére jelentős hatással bír.

Az elmúlt évhez képest a 14-17 éves korosztály esetében Sátoraljaújhelyen csökkenés figyelhető meg. Tapasztalatok alapján ebben az életkorban a legfőbb problémát az igazolatlan iskolai mulasztás és a magatartási problémák jelentik. A fiatalok tankötelezettsége 16. életévüket követően több esetben megszűnik, mivel a szülő úgy dönt, hogy támogatja a gyermeket abban, hogy ne folytassa tovább tanulmányait. Amennyiben a védelembe vételt kiváltó ok korábban a tankötelezettség nem megfelelő teljesítése volt, úgy a védelembe vételt meg kell szüntetni, amennyiben egyéb probléma nem tapasztalható a család életében.

A Járás tekintetében mindhárom korosztály esetében kismértékű csökkenés tapasztalható.

A veszélyeztetett kiskorúak családjában előforduló problémátípusok a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a Család- és Gyermekjóléti Központ kliensei körében
(Halmazott adatot tartalmaz, mivel egy személynél több veszélyeztető tényező, probléma is előfordul.)

Probléma típusa	2021. év Szolgálat	2022. év Szolgálat	2021. év Központ	2022. év Központ
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	42	74	33	67
Gyermeknevelési problémák	88	94	127	86
Gyermekintézménybe beilleszkedési nehézség	32	48	28	39
Magatartászavar, teljesítményzavar	49	52	13	13
Családi konfliktus (szülők egymás közti, szülők gyermek közti)	28	32	66	87
Szülők vagy a család életvitele	16	24	93	94
Szülői elhanyagolás	75	87	175	136
Családon belüli bántalmazás (fizikai, lelki, szexuális)	10	2	17	27
Fogyatékoság, retardáció, egyéb egészségügyi probléma	0	1	4	3
Szenvedélybetegségek	3	6	6	6

Foglalkoztatással kapcsolatos	35	24	4	31
Ügyintézésel, információkérésrel kapcsolatos	116	149	7	9
Problémák száma összesen	494	593	573	598

A Szolgálat által gondozott családok életében az anyagi, valamint a gyermeknevelési problémák és a szülői elhanyagolás jelent meg a legmagasabb számban.

A szociális segítő munka során egyre többször tapasztalták a szakemberek a családon belüli működési zavarokat, melyek elsősorban életvezetési, családi–kapcsolati konfliktusokban, gyermeknevelési és elhanyagolási problémákban, felnőtteknél tapasztalható lelki–mentális, valamint a gyermekeknél megfigyelhető pszichés-, magatartás-, teljesítmény- és beilleszkedési zavarokban nyilvánultak meg. Az ellátott gyermekek esetében a magatartászavar, teljesítményzavar növekedést mutatott az előző évhez képest. A szolgálat családsegítői a mentális problémát mutató gyermekeket és szüleiket a központ pszichológiai tanácsadásának igénybe vételére delegálták, segítve ezzel is a problémák feltárását és megoldását.

Az elmúlt évben több esetben is előfordult, hogy családi-kapcsolati konfliktusról, vélelmezett érzelmi bántalmazásról önkéntes jelentkezés során szereztek tudomást a szakemberek. Sok energiát és munkórát fektettek a családokkal való közös munkába a megoldás elősegítése érdekében. A rendszerszemléletű szociális munka módszereit és eszközeit alkalmazva más szakmák képviselőivel együttműködve igyekeztek feltárni a családok működési zavarait, okait és törekedtek megoldást találni a kezelésükre.

A Központ és a Szolgálat ellátásában lévő családoknál jelen van a fogyatékoság, retardáció és egyéb egészségügyi probléma is, mint veszélyeztető tényező.

A Központ tekintetében is lényegesen növekedtek az anyagi, megélhetési, lakhatással összefüggő nehézségek. Jelentős emelkedés tapasztalható a foglalkoztatottság problémátípus tekintetében is. A családok egy része tartozásokat halmoz fel, melyet nagy kamat terhel. A munkabért sújtó levonások miatt a kliensek jellemzően nem vállalnak bejelentett munkaviszonyt, hanem az alkalmi munkavállalást részesítik előnybe.

Az anyagi nehézségek kihatnak minden család életére, gyakran kapcsolati problémákat is eredményeznek. A családi konfliktusok száma is növekedést mutat. Ez a problémátípus az előző évhez képest 32%-kal emelkedett. A családi konfliktusokkal kapcsolatban a szociális szakembereknek az a tapasztalata, hogy egyre tovább mélyülnek, sok esetben bántalmazáshoz vezetnek. A családon belüli bántalmazás a 2021-es évhez képest 58%-os emelkedést mutat. Több esetben került sor kapcsolatfelvételre vélt vagy valós bántalmazás, elhanyagolás (fizikai, érzelmi), kirekesztés, kapcsolati erőszak gyanúja miatt.

Családon belüli bántalmazás során azt tapasztalták a szakemberek, hogy egyre súlyosabb, és összetettebb problémák jelentkeznek egy-egy család életében, és egyre több esetben előfordult a távoltartás, mint szankció alkalmazása. A családsegítők és az esetmenedzserek mindig az adott eset súlyosságának megfelelő intézkedést kezdeményeztek, illetve javasoltak (alapellátás, védelembe vétel vagy esetleg ideiglenes hatályú elhelyezés).

Az egyeztetések során gyakran merül fel a jelzőrendszeri tagokban kérdésként, hogy a bántalmazás, elhanyagolás gyanúja esetén van-e jelzési kötelezettségük. Ezekben az esetekben a zéró tolerancia érvényesül. Már a gyanú esetén is meg kell tenni a jelzést a Szolgálat felé.

Bántalmazás jelzése esetén az eljárás folyamán a jelzést tevő adatait minden esetben zártan kezelik.

A Szolgálat és a Központ a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében komplex szakmai tevékenységet végez. Rendszeresen tartja a kapcsolatot a családdal, a jelzőrendszeri tagokkal, egyéb szakemberekkel és szervezetekkel.

A Központ a gyermekek igényeinek és szükségleteinek megfelelő speciális szolgáltatásokat is nyújt. Ennek keretében biztosítja az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenységet, a gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot és a pszichológiai tanácsadást is. Szükség esetén delegál egyéb szolgáltatások igénybe vételére.

Óvodai – és iskolai szociális segítő szolgáltatás:

Az óvodákban, iskolákban és kollégiumokban megjelenő professzionális szociális, gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekeknek, tanulóknak, a szülőknek és a pedagógusoknak egyaránt segítséget nyújt.

A járás területén a teljes gyermeklétszám alapján (2893 fő) 3 fő óvodai- és iskolai szociális segítő látta el az előírt feladatokat. 2022 augusztusától az együttműködési megállapodást aláíró minden intézményben működött a szolgáltatás.

2022 évben összesen 1181 szakmai tevékenységet végeztek 1367 fő ellátott személlyel kapcsolatosan.

A szociális szakemberek oktatási- nevelési intézményekben nyújtott tevékenységei között a leghangsúlyosabb az információnyújtás, a konzultáció, a csoportos szociális munka és az egyéni tanácsadás.

Az intézményekben igény merült fel a prevenció interaktív előadások megvalósítására is. A rendőrség bűnmegelőzési előadójával közösen a 2022-es évben a következő témákban valósultak meg előadások:

- Az internethasználat veszélyei.
- A helytelen mobilhasználat veszélyei.
- A fiatalkori szexuális élet, a prostitúció és a csicskáztatás problémaköre.

A csoportfoglalkozás keretében konfliktuskezeléssel, közösségépítéssel, beilleszkedési nehézségekkel, függőségekkel, az egészséges életmódra neveléssel, pályaorientációs kérdésekkel és nehézségekkel foglalkoztak. A szabadidő hasznos eltöltése, a csellengés megelőzése és csökkentése céljából nagy hangsúlyt fektettek a szabadidős- és sportfoglalkozásokra, az ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó kézműves foglalkozásokra.

A szociális szakemberek a tevékenységükről szülői értekezleteken és a nevelő/tantestületi értekezleteken is tájékoztatást adtak.

Az iskolai, óvodai szociális segítők bekapcsolódása a gyermekvédelmi munkába sok segítséget jelentett az oktatási- nevelési intézményeknek. A diákok, pedagógusok és a szülők is egyre gyakrabban keresték őket nehézségeikkel. Egyrészt prevenció munkát végeztek, de a meglévő problémák megoldásában is feladatokat valósítottak meg.

A problémák feltárását és megoldását közvetlen tapasztalataikkal támogatták, elősegítve a hatékony esetkezelést, esetmegoldást. Az alapellátott és a védelembe vett gyermekek és családok esetében szoros együttműködést valósítottak meg a családsegítővel és az eszményekkel.

A hatósági intézkedés megtétele előtt fontos szerepük volt az esetleges problémák feltérképezésében, de a jogerőre emelkedett gyermekvédelmi intézkedések nyomán követésben is feladatokat végeztek. A szolgálat vagy a központ által szervezett esetkonferenciákon, eszmegbeszéléseken is részt vettek.

Összekötő kapocsnak számítanak az iskola, az óvoda, a kollégium, a családsegítő munkatárs, az eszményekkel, valamint a család között.

A **pszichológiai tanácsadás** igénybe vételére egyre nagyobb igény mutatkozik a járásban. A szakembert főként magatartási, szocializációs zavarok, beilleszkedési nehézségek és párkapcsolati problémák esetén keresték fel a kliensek.

2022 évben összesen 45 fő részesült pszichológiai tanácsadásban.

A **készenléti ügyelet** célja, hogy a sátoraljaújhelyi járás területén a gyermekjóléti szolgáltatást ellátó intézmények nyitvatartási idején túl (éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon) folyamatosan biztosítsa a gyermekjóléti szakember elérhetőségét. Krízishelyzet esetén az ügyeletben lévő szakember telefonon azonnali segítséget nyújt vagy mozgósít a probléma megoldása érdekében.

A szolgáltatás működéséről a jelzőrendszer tagjainak és a lakosságnak a tájékoztatása megtörtént írásban és a helyi televízió hírműsorában, valamint képújságában is.

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A jogszabályi előírásnak - 1997. évi XXXI. Tv. 17. §. - megfelelően a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat észlelő- és jelzőrendszert működtet a gyermekek, családok, egyének problémáinak minél előbbi felismerésére, enyhítésére, illetve megoldására.

Az észlelő- és jelzőrendszeri tagok együttműködésének célja a veszélyeztetettség minél előbbi felismerése, folyamatos információáramlás a probléma megoldása érdekében és jelzése az erre kijelölt szerv felé.

Az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működtetését a jogszabály települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálatok, míg járási szinten a család- és gyermekjóléti központok hatáskörébe rendeli.

Célja a prevenció és a már meglévő problémákra közös megoldáskeresés, melynek színterei lehetnek az esetmegbeszélések, valamint esetkonferenciák.

2021. évben 4 esetkonferencia résztvevői voltak a jelzőrendszer tagjai, melyek 19 gyermeket érintettek. A meghívott észlelő – és jelzőrendszeri tagok a megszervezett esetkonferenciákon minden esetben megjelentek.

A törvényi előírásnak megfelelően 2022. február 24-én került sor az éves szakmai tanácskozás lebonyolítására.

A Szolgálat 2022. évre vonatkozóan is a jelzőrendszeri tagok javaslatai alapján hónapokra lebontva megtervezte a szakmaközi megbeszélések témáit. Ezen alkalmak a hatékony együttműködés elősegítését, a veszélyeztető problémák átbeszélését és megoldásának elősegítését is szolgálják.

2022 évben az alábbi témákban valósultak meg a szakmaközi megbeszélések:

1. 2022. április 26. Szabálysértések, bűncselekmények lehetséges elkövetési formái a fiatalok körében. Szabálysértés, bűncselekmény közötti különbség, büntethetőség. Iskolai erőszak, bántalmazás, a diákok tanárok elleni, vagy egymással szembeni agresszív viselkedése. Jogszabályi háttér értelmezés.
2. 2022. május 11. Mit kell tennünk, ha szerfogyasztóval találkozunk munkánk során (lehetőségek és kötelezettségek). Szerhasználat esetén felmerülő segítő lehetőségek, terápiás módszerek.
3. 2022. szeptember 27. Az óvodai és iskolai szociális segítség a köznevelési intézményekben.
4. 2022. október 11. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének, oktatásának és fejlesztésének lehetőségei. A szakmai munka során jelentkező speciális szükségletek, igények, követelmények és jógyakorlatok.
5. 2022. október 25. A köznevelési intézményekben és a családokban napjainkban előforduló leggyakoribb higiénés és egészségügyi problémák, megoldási lehetőségek.
6. 2022. november 24. Áldozatsegítés, áldozatvédelem.

Az észlelő- és jelzőrendszeri tagok pozitívan értékelték a szakmaközi megbeszélések témáit, melyek az általuk felvetett problémák köré szerveződtek. Nagyon hasznosnak bizonyultak azok a megbeszélések, ahol megyei vagy országos szervezetek képviselői ismertették munkájukat, saját jó gyakorlatukat, s betekintést adtak a szervezetük tevékenységébe, esetleges kapcsolódási pontokat adva.

Észlelő- és jelzőrendszeri tagok által küldött jelzések

Köznevelési intézmények:

- magas számú igazolt és igazolatlan mulasztások,
- iskolai magatartási problémák,
- iskolai felszerelés hiánya,
- iskolai étkezési térítési díj hátralék,
- elektromos cigaretta használata,
- tanulói jogviszony rendezése,

Védőnői Szolgálat:

- fiatalok várandóssága,
- fejtetvesség,
- terhesség elmulasztása,
- státuszvizsgálat, orvosi vizsgálat elmulasztása,
- elhanyagolt terhesség,

Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányság:

- kis- és fiatalok által elkövetett tulajdon elleni szabálysértés vétsége

Óvodai-iskolai szociális segítők:

- szülői felügyelet hiánya, elhanyagolás,
- iskolai magatartási problémák,

Gyermekvédő hívószám:

- kiskorúak vélelmezett érzelmi bántalmazása

Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtó intézmény:

- szülők elhanyagoló magatartása

Állampolgárok, társadalmi szervezetek:

- szülők elhanyagoló életmódja,

- kiskorúak veszélyeztetettsége.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma

Jelzőrendszeri tag	Jelzések száma 2021.	Jelzések száma 2022.
Egészségügyi szolgáltató	11	14
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	53	43
Köznevelési intézmény, szakképző intézmények	95	97
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtó intézmények		3
Rendőrség	2	9
Pártfogó felügyelő	-	-
Gyermekjogi/ellátottjogi/betegjogi képviselő	-	1
Állampolgár, gyermekek és felnőttek érdekeit képviselő társadalmi szervezetek	5	3
Ügyészség, bíróság	-	-
Összesen:	166	170

A közoktatási intézményektől kapott jelzések száma jelentősen nem változott, továbbra is magas.

A jelzések tartalmukat tekintve széles skálán mozognak: iskolai magatartási problémák, igazolatlan és magas számú igazolt hiányzások, szülői érdektelenség, mulasztás, étkezési díj tartozások, elektromos cigaretta használata.

A jelzést követően a családsegítők három napon belül felkeresték a családot, tájékoztatták a szülőket és gyermeket a felmerült problémákról, megoldási lehetőségeikről, és a normaszegés lehetséges szankcióiról. Elsődleges cél az iskolás korú gyermekek megfelelő szocializációjának biztosítása, valamint a tankötelezettség tudatosítása az érintettekben. A jelzést tevő intézmény felé minden esetben küldtek visszajelzést a családdal történő kapcsolatfelvételtől, a megtett intézkedésekről. Nagy mértékben megkönnyítik munkát a Család- és Gyermekjóléti Központ alkalmazásában álló óvodai és iskolai szociális segítők. Az ő közreműködésüknek köszönhetően többnyire időben jelzésre kerültek a problémák az iskolák részéről.

Amennyiben esetkonferenciát, esetmegbeszélést szerveztek, úgy a gyermek osztályfőnöke minden esetben megjelent ezeken a megbeszéléseken.

Igazolatlan iskolai hiányzások kapcsán megfigyelhető, hogy több tanuló alapos ok nélkül mulasztott. Legtöbbjüknek orvosi igazolása is volt a hiányzásról, amit nem mutattak be az iskolai házirendben meghatározott határidőn belül az oktatási intézményben.

Az egészségügyi szolgáltatóktól érkezett jelzések száma növekvő tendenciát mutat az elmúlt évhez képest. Ismét kiemelkedően magas a 18 év alatti várandós anyák száma. Jellemző, hogy a gravida az első tanácsadásra, vizsgálatra a terhesség már előrehaladott szakaszában jelenik meg. E problémához kapcsolódóan csaknem valamennyi jelzőrendszeri tag felelőssége a fiatalkorúaknak a tudatos családtervezésre való felkészítése, a védekezés fontosságának hangsúlyozása.

Egyre gyakrabban előforduló probléma, a fejtetvesség észlelése az iskolákban. Nagyon gyakori a visszafertőződés, illetve, hogy a szülő nem tisztítja ki megfelelően gyermeke haját, úgy engedi vissza a közösségbe. Gyakori, hogy tisztasági szűrésen sem jelennek meg a szülők a fertőzött gyermekkel a Védőnői Szolgálatnál.

Mivel a védőnők és a gyermekorvosok kerülnek leghamarabb kapcsolatba a jelzőrendszer tagjai közül a családdal, kiemelten fontos az ő szerepük, hogy az észlelt problémát mihamarabb jelezzék Szolgálatunk felé.

A Rendőrségtől érkezett jelzések száma az elmúlt évben jelentősen emelkedett 2021-hez képest. A jelzések kis- és fiatalok által elkövetett tulajdon elleni szabálysértés vétségéről szóltak. Ilyenkor a Szolgálat minden esetben esetkonferenciát szervezett, s az ott született döntést alapul véve kezdeményezte a megfelelő gyermekvédelmi intézkedést.

Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtó intézménytől három alkalommal érkezett jelzés szülői elhanyagolással kapcsolatosan.

A szociális segítő tevékenység során egyre kiemelkedőbb jelentőséggel bírnak a családon belüli működési zavarok. Ezek a problémák sokféle formában jelentkezhetnek. A kisebb zavaroktól kiindulva akár a súlyosabb bántalmazó megnyilvánulásokban is tetten érhetőek. Feltárásuk és megoldásuk összetett szakmai munkát igényel.

A problémák megoldásának elősegítése érdekében a rendszerszemléletű szociális munkát alapul véve sok energiát és munkaórát fektettek a szakemberek a családokkal való közös munkába.

A fennálló veszélyeztetettség súlyossága indokolta a hatósági intézkedés - védelembé vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés – kezdeményezését és javaslatát.

Egyéb tevékenységek megvalósulása:

- A Szolgálat 2022. évben is folyamatosan fogadta a felajánlásokat, de szervezett formában is megvalósítottak ruha-és játékgyűjtéseket. Az adományokkal egész évben segítették a rászorulókat. Két alkalommal a hátrányos helyzetű családok részére a Hunyadi utcai Cserhaj épületében ügyfélfogadással és kézműves foglalkozással egybekötött kihelyezett osztást is megvalósítottak.
- A csellengés megelőzése, visszaszorítása és a szabadidő hasznos eltöltése érdekében a Család és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai az óvodai – és iskolai szociális segítőkkal nyári játszóházi foglalkozásokat szerveztek. A nyári programokon összesen 87 fő vett részt.
A Család- és Gyermekjóléti Központ óvodai- és iskolai szociális segítői a köznevelési intézményben szervezett táborok programjainak lebonyolításában is segítséget nyújtottak.
A téli szünet ideje alatt szervezett játékosztással egybekötött játszóházi foglalkozásokon 47 fő jelent meg.
- A családsegítők és az esetmenedzserek a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok figyelmét felhívták a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére. A jogosult családok tájékoztatása rendszeresen megtörténik, az a szociális szakemberek meglátása, hogy a családok mégsem kívánnak élni nagyobb számban ezzel a lehetőséggel.

A szakmai munka során a jövőben még több figyelmet kell fordítani mind a megelőző tevékenységre, mind a problémák megoldására.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok és a jelzőrendszer tagjainak az együttműködését fokozni szükséges.

A gyermekekkel, családokkal foglalkozó szakembereknek lényeges szerepük van abban, hogy tudásukkal, empátiás készségükkel szerepet vállaljanak a környezetünkben felnövekvő gyermekek, családok sorsának alakításában, melynek középpontjában mindvégig az egyén áll.

3. 6. Gyermek napközbeni ellátásának biztosítása

Az önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében biztosítja a gyermekek napközbeni ellátását. Az ellátás formái közül önkormányzatunk a gyermek életkorának megfelelően a bölcsőde, valamint az alternatív napközbeni ellátásnak minősülő egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás, sport-, illetve egyéb foglalkozás, játszóház működtetésével járul hozzá a gyermekek napközbeni felügyeletének biztosításához.

A Pöttömke Biztos Kezdet Gyerekházban a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben, településeken, valamint települési szegregátumokban az óvodáskor alatti gyereket nevelő családok felkutatására és a szolgáltatásokba

történő bevonására törekednek. Napi 4 órában 8:00-12:00 között folyamatosan nyújtott szolgáltatások - melyek a gyermekek életének legkorábbi időszakában nyújtanak segítséget a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésükhöz -, a településen élő, intézményes nevelésben nem részesülő 0 - 3 éves gyermekek és szüleik célcsoportját érintik. A szolgáltatás igénybevétele térítésmentes, mindenki számára hozzáférhető.

A kötelező óvodáztatás kezdetének módosulásával 2015. szeptember 1-jétől a Pöttömke Biztos Kezdet Gyerekház az addigi 0-5 éves célcsoport helyett elsősorban a 3 év alatti gyerekekre és szüleikre koncentrál.

2022. évben a szolgáltatást igénybe vevők létszáma átlagosan 10 fő szülővel, ahol a gyerekek részére naponta egyszeri térítésmentes étkezést biztosítanak tizórai formájában.

A rendszeresség életkoronként eltérő gyakoriságú megjelenést jelent a gyerekházban: 0-2 éves gyermekek esetében ez hetente legalább 1 alkalom, a még nem óvodás 2-5 éves gyermekek esetében legalább heti 3 alkalom. A programban résztvevő gyermekek életkori megoszlása is változó: a legfiatalabb gyermek 3 hetes korában került a gyerekházba, legidősebb pedig orvosi igazolással rendelkező óvodáskorú 4 év feletti gyermek. Az óvodai tankötelezettség betöltésén túl gyermeke 5 éves koráig abban az esetben veheti igénybe a szülő a gyerekház szolgáltatásait, amennyiben orvosi igazolással rendelkezik arról, hogy gyermeke a betegsége miatt állandó szülői felügyeletet igényel.

A gyerekház együttműködik különösen a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnői szolgálattal, az óvodával, gyermekorvossal, gyermekpszichológussal, fejlesztőpedagógussal, gyógytornással, logopédussal, mozgásfejlesztő pedagógussal, egyéb gyermekintézménnyel, valamint szükség esetén a jelzőrendszer egyéb tagjaival.

A szolgáltatók helyi együttműködésének célja az információáramlás biztosítása, a Biztos Kezdet Program rászorulókhöz való eljuttatása, a korai felismerés és az esetleges fejlődési elmaradások kezelése érdekében, valamint a veszélyeztetett helyzetű gyermekek számára segítségnyújtás megszervezése.

A külső szakemberek folyamatosan részt vesznek a gyerekházi programokban.

A segítők közreműködésével több gyermeknél is sikerült kiszűrni a fejlődést akadályozó problémát és a megfelelő szakemberhez való eljutással már az óvodába kerülés előtt megkezdődhetett a gyermek korai, célzott fejlesztése.

A gyermekekkel és szülőkkel való fejlesztő foglalkozások segítségével csökkennek az élethelyzetből adódó hátrányok, és reális az esélye annak, hogy az óvodába lépés időpontjára 3 éves korukra képességeikben és készségeikben is fejlődnek, és eléri a koruknak megfelelő érettségi szintet.

A Hétszínvirág Óvoda intézményegységként működő Tündéerkert Bölcsőde

2022. január 01-től 2022. december 31-ig terjedő időszakban 2 fő hátrányos helyzetű és 1 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek járt az intézménybe.

Az 1997 évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról meghatározza a jelzőrendszer tagjait, kötelező együttműködésüket és feladataikat.

A bölcsőde az észlelő és jelző rendszer része, és rendszeresen részt vesz a gyermekjóléti szolgálat észlelő és jelzőrendszeri megbeszélésein. Az intézményt a bölcsődevezető, vagy helyettese képviseli, aki tájékoztatja a gyermekjóléti szolgálatot a problémás helyzetekről, és javaslataival segíti a jelzőrendszer munkáját.

A bölcsődében a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek viszonylag könnyen ki szűrhetőek. Nagyon fontos a szülőkkel való bizalmas kapcsolat, a kölcsönös párbeszéd. A már kialakított jó kapcsolatban, krízishelyzet esetén könnyebben nyújtható segítség. Ezt a feladatot a környezettanulmány, a fogadó órák, a családlátogatás, és a családi körülmények folyamatos nyomon követése segíti elő. A kisgyermeknevelők, ezekben a folyamatokban aktívan részt vesznek.

Gyermekjóléti Szolgálat és a bölcsőde kapcsolattartó formái:

Kapcsolattartók:

- Intézményvezetés
- Bölcsődevezető
- Csecsemő-és kisgyermeknevelő-gondozók

Formái:

1. Esetmegbeszélések: A gondozási év során nem került sor esetmegbeszélésre.
2. Családlátogatások: A bölcsődébe kerülő gyermekek esetében annak a csoportnak a kisgyermeknevelői, amelyikbe a gyermek kerül, meglátogatják a családot; illetve, ha valamely HH, HHH gyermek indokolatlanul sokat hiányzik a kisgyermeknevelő családlátogatás alkalmával felderíti ennek okát.
3. Az egészségügyi szolgáltatást nyújtó gyermekorvosokkal, a védőnőkkel is folyamatos a kapcsolattartás.
4. A bölcsőde orvosa rendszeresen látogatja a bölcsődéket. Szükség esetén megvizsgálja a beteg gyermeket, gyógyszert ír és figyelemmel kíséri fejlődésüket.
5. A Család és Gyermekjóléti Szolgálat, a Gyámügy és a Szociális osztály munkatársaival is kapcsolatban állnak.
6. Közös programok szervezésével erősítik a családokkal való kapcsolattartást.

A bölcsődékben az észlelő és a jelzőrendszer hatékonyan működik. A védelembe vett, valamint hátrányos helyzetű gyermekkel/gyermekkel kapcsolatban rendszeresen tartják a kapcsolatot mind a Gyermekjóléti Szolgálat, mind pedig a Gyámügyi Osztály munkatársaival. Problémáikra a jelzőrendszer érintett tagjaival keresik a hatékony megoldást.

Napközbeni felügyelet az iskolákban:

Sátoraljaújhely valamennyi általános iskolájában 16.00 óráig biztosított a délutáni napközi foglalkozás. A napközis foglalkozás alkalmat biztosít a gyerekeknek a rendszeres tanulásra, a másnapi felkészülésre. A napközi mellett szakköröket, sportköröket, énekkari foglalkozásokat, különórákat látogathatnak a gyerekek folyamatos felügyelet és ellenőrzés alatt. Az intézmények által nyújtott kulturális és szabadidős programok lehetőséget biztosítanak a testmozgásra, kikapcsolódásra, szórakozásra, hangsúlyt fektetnek a hagyományápolásra, készségfejlesztésre.

Az alapfokú oktatási intézmények a gyerekek szabadidős tevékenységének megszervezésére hétfvégére és a szünidőre is változatos programokat biztosítanak.

A Kazinczy Ferenc Magyar- Angol Két Tanítási Nyelvű, Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola diákönkormányzata megújult erővel szervezi a tanítási év során a tanulókat lekötő és építő szabadidős tevékenységeket: ilyenek voltak 2022-ben az iskolai udvar fásítási akciója, mely fák a szülői felajánlásból kerültek az iskolához és az osztályok - felosztva a területet- ültették majd gondozták, locsolták. Az osztályfőnökök rendszeresen szerveznek osztálykirándulásokat. Ezek a biciklitúrától a távolabbi utazásig széles skálán mozognak, elsősorban az osztályba járó gyerekek igényei és lehetőségeinek figyelembevételével alakulnak ki. 2022-ben a felső tagozat jelentős része részt tudott venni az Erzsébet tábor Zánkai osztálykirándulásán. Karácsony előtt „cipősdoboz” gyűjtés volt az iskolában, melyek továbbításra kerültek az alapítvány részére.

Az Esze Tamás Tagintézmény igyekszik színes programokat szervezni tanulói számára. 2022. március 7-én a PÉN7 keretében Forman Balázs egyetemi tanár tartott előadást az iskolában. Március 16-án és 21-én az iskolarendőr a bántalmazásról és következményeiről tartott előadást a felső tagozatnak. 2022. április 4-én az 5-8 évfolyam tanulói látogattak el a Büvösölgy-Debrecen programjára, melyet a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) hozott létre, hogy élményszerű programmal támogassa a médiaértés oktatását a 9-16 éveseknek. Júniusban a Georgikon tanára tartott előadást a középiskoláról 5-7. évfolyamosoknak, nyári táborra invitálta őket, melyen az iskola több tanulója is részt vett. Szeptemberben a tanulók részt vettek a Biztonság hete program rendezvényein (szept. 19-24.). Az EFOP-3.3.5-19-2020-00082 azonosítószámú „Csodaszarvas Iskolai Közösségi Program a Sárospataki Tankerületi Központ iskoláiban” által szervezett Tematikus napközis tanulási programban a 3.a osztály 11 fővel, 5-7. osztály 31 fővel vett részt. EFOP-3.1.15-16-2016-00001 „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt fenntartása is a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását segíti. A projekt keretében készített Intézkedési Terv II. 2.

pontjában meghatározott intézményfejlesztési cél: A tanulói lemorzsolódás megelőzését szolgáló intézményi jelzőrendszer működésének fejlesztése. A Katolikus Karitástól az első osztályosok ajándécsomagot kaptak (írószer, tolltartó, táska, stb.) Az év során több szervezet is ajándécsomaggal kedveskedett a hátrányos helyzetű gyermek részére: a Katolikus Karitasz, a Sátoraljaújhelyi Piarista Tanoda, a Magyar Vöröskereszt. A Sárospataki Tankerületi Központ szervezésében az RSZTOP-2.1.1-16-2017-00001 azonosítószámú „Alapvető fogyasztási cikkek biztosítása szegény gyermekes családok számára” című projekt keretében történő tanszersomagok szintén kiosztásra kerültek a rászorulóknak részére.

A Jókai Mór Tagintézmény az alábbi szabadidős, délutáni foglalkozásokat tartja: társastánc, asztalitenisz, kosárlabda, tanodai tevékenység, felzárkóztató programok. A tagintézmény a nyári szünet első két hetében napközis tábort szervez díjazás nélkül.

A Magyar-Szlovák Két Tanítási Nyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Kollégiumban a szabadidős foglalkozások elsősorban az udvaron zajlottak ezzel is lehetőséget biztosítva a tanulók mozgásigényének a délelőtti bezártság utáni friss levegőn való tartózkodásnak. Rossz idő esetén a tanteremben/tornateremben tartózkodtak a csoportok ahol különböző sport – társas és képességfejlesztő játékokat játszhattak a délutáni foglalkozások megkezdéséig. Gyakori volt a városi kulturális és múzeumpedagógiai rendezvények látogatása ill. a szlovák nemzetiségi jellegű és városi programokon való részvétel Rudabányácskán (Mária napi kórustalálkozó, Adventi ünnep, Karácsonyi forgatag...) 2022. július 04-08. között két nyári tábor került megszervezésre. Zemplínska šírava szlovákiai üdülőközpontban 25 tanuló vett részt. A Sátoraljaújhely és környékén szervezett táborba 110 tanuló jelentkezett, ebből 10 tanuló Ukrajnából, és 15 tanuló Szlovákiából érkezett. A táborok anyagi költségeinek csökkentésére pályázati támogatást vettek igénybe.

Az Árpád-házi Szent Margit Általános Iskolában a napközis foglalkozás alkalmat biztosít a gyerekeknek a rendszeres tanulásra, másnapi készületre. A szakos kollégák segítséget nyújtanak a diákoknak. A gyerekek szervezeten tudják látogatni a szakköröket, különórákat, folyamatos felügyelet és ellenőrzés alatt vannak. A kulturális- és szabadidős programok lehetőséget nyújtanak a testmozgásra, kikapcsolódásra, szórakozásra, hagyományápolásra, készségfejlesztésre. Az alsós osztályok tanulói 100 %-ban igénybe veszik a napközit. A nagyobbak közül néhányan – szülői kérésre - tanulmányi eredményük, szorgalmuk alapján mentesülnek a napközi látogatása alól. Számtalan szabadidős programot kínálnak a gyerekeknek. Játékgyűjtési akciójuk december elején volt: Mosolymanó és Légy te is Mikulás-(Caritas segítség.)

A Petőfi Sándor Református Általános Iskola a jogszabályi előírásoknak megfelelően napközbeni ellátást nyújt az összes tanulója részére. A tanulók segítséget kapnak a házi feladat elkészítésében, valamint a szakköröket, különórákat is szervez az iskola. Az intézmény részt vesz a Rendőrség biztonságra nevelő iskolai programjában, az úgynevezett D.A.D.A programban, így a diákok bűnmegelőzéssel, drogprevencióval kapcsolatos előadásokon vehetnek részt. Külön hangsúlyt fektetnek az internettel kapcsolatos veszélyek (pl.: kihívásos játék) bemutatására. A nyári szünet idejére napközis tábor kerül megszervezésre, a tanév során tartós élelmiszer, ruha és játékgyűjtő akciót is szerveztek a rászoruló családok, gyermekek részére. A szülők részéről pozitív visszajelzések érkeznek a szüneti gyermekétkeztetés kapcsán.

Deák Úti Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola, Kollégium és EGYMI saját hatáskörben eljárva bevezette az egésznapos iskolai formát 1-8. osztályig, ahol a tanulóknak 8:00-16:00 óra között biztosítja a kötelező foglalkozásokat, melyekről csak betegség esetén orvosi igazolással hiányozhatnak. Mindezek az intézkedések a csellengő diákok számának csökkentése érdekében születtek. Az osztályfőnökök cselekvési tervet készítenek a gyermekvédelmi munkájukról. Az iskola a szülők részére is biztosítja folyamatosan az iskolapszichológus általi nevelési tanácsadást. Az iskola kiemelte a gyermekjóléti szolgálattal fenntartott jó kapcsolatot. A háziorvosokkal és a rendőrséggel is jó kapcsolatot ápol az intézmény.

A középfokú oktatási intézményekben a tanórán kívüli szabadidő megszervezése – a kollégiumokat kivéve – nem könnyű, hiszen a tanulók nagy része bejáró, a magas tanórák száma mellett a szülők nem szívesen engedik meg a gyerekeknek, hogy későbbi busszal térjenek haza.

Mindezek mellett a középfokú oktatási intézmények is nagy hangsúlyt fektetnek a különböző színes programok, szabadidős tevékenységek, kulturális és sport alapú vetélkedők szervezésére, azokon való részvétel biztosítására.

A Szent István Katolikus Technikum és Gimnázium 2022. évben is nagy hangsúlyt fektetett a tanulók különböző tantárgyi versenyeken, vetélkedőn való részvételére, kirándulások, sportrendezvények megtartására (pl.: Informatikai szakmai nap, Informatikai tábor, Sportnap). Fontos szerepe van az iskolákon belül biztosított hittan óráknak, a különböző felekezetek képviselői, papok, lelkészek, hitoktatók nemcsak a tanórákon, hanem igény szerint egyéb időpontokban is rendelkezésre állnak a szülők, gyermekek részére. Az intézmény csatlakozott adománygyűjtő akcióhoz is, valamint mentorprogrammal segíti a hátrányos helyzetű tanulókat.

A Szerencsi Szakképzési Centrum Sátoraljaújhelyi Kossuth Lajos Technikuma, Szakképző Iskolája és Gimnáziuma osztályfőnöki óra keretében biztosítja tanulóik részére a bűnmegelőzéssel, egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek megszerzését. Az Intézmény tanárai és tanulóik közül többen tagjai a Vöröskereszt helyi csoportjának. Karácsony előtt a Vöröskereszt által szervezett jótékonyági gyűjtésében is részt vettek mind a tanárok, mind a diákok. Az iskola fakultációkat, szakköröket és sportköröket szervez a szabadidő hasznos eltöltésére. Az iskolában létrehoztak egy szekrényt, amelyet a kollegák töltenek meg családtagjaik kinőtt, vagy megunt ruháival. Ezek túlnyomó részt jó minőségű, márkás ruhák, melyeket az arra rászoruló tanulók vehetnek igénybe.

A Szerencsi Szakképzési Centrum Sátoraljaújhelyi Trefort Ágoston Szakképző Iskola a tanév során több alkalommal lehetőséget biztosított a tanulók számára korcsolyázásra, megrendezésre került a diákönkormányzati nap, adománygyűjtés szervezése a Kosztyú Ádám Emlékére Alapítvány számára és a Zemplén Gazdátlan Állataiért Alapítvány részére. A kilencedik évfolyamos tanulók részt vettek az online formában megvalósult Ne hagydd, ne tedd! Emberkereskedelmi kampányon. Ennek ellenére sajnos alacsony a tanulóik érdeklődés a délutáni programok iránt.

A Georgikon Görögkatolikus Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium nagy hangsúlyt fektet az egészség értékeinek felismerésére, tudatosítására különböző foglalkozások, „egészségnap” szervezésével, szakemberek segítségével, közreműködésével. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak is alkalmuk van sportversenyeken, úszásoktatásokon, színházlátogatásokon, tehetségkutatókon részt venni, megméretetni magukat. Egyéni fejlesztés felzárkóztatást végeznek az iskolán és a kollégiumon belül a mentorok „Út az érettségihez”, „Út a szakmához” programokon keresztül. Az iskola alapítványa félévkor és tanév végén egyszeri anyagi támogatással megjutalmazza a 3,99 feletti tanulmányi átlageredményt elért tanulókat, ezzel is ösztönözve a kitartást és a szorgalmat. Külön figyelmet fordít az iskola a pályázati lehetőségekre is különösen a külföldi szakmai gyakorlatokon való részvételre. Az iskola bűnmegelőzési tematikája alapján osztályfőnöki órák keretében kaptak információt a Büntetőtörvénykönyv vonatkozó rendelkezéseiről, a fiatalok által leggyakrabban elkövetett bűncselekményekről, az agresszió és családon belüli erőszakról, valamint a szenvedélybetegségek fiatalokra gyakorolt hatásairól, veszélyeiről. Nagyon sok diák vette igénybe az iskolapszichológus, dr. Lőrincz Anna által tartott pszichoterápiákat is.

Egyéb intézmények:

A Sátoraljaújhelyi Kossuth Lajos Művelődési Központ 2022. évben is számos gyermekeknek szóló rendezvényt szervezett. Januártól – májusig színházi bérletes előadásokon való részvételt. Húsvét alkalmából játszóház és állatsimogató valamint mozifilm vetítést. Májusban Városi Majális az Ungvári Pincekertben, Családi nap a Városligetben, Városi Gyermeknap ahol játszóház, arcfestés, ugrálóvár, interaktív gyermekkoncert és egyéb színes programok várták a szórakozni vágyó gyermekeket. A nyár folyamán sok családi és gyermekprogram valósult meg. A Déryné Fesztivál keretében – Széphalom A Magyar Nyelv Múzeuma - szórakoztató gyermek előadások is megrendezésre kerültek pl.: Papírszínházi előadás, kézműves foglalkozás, Hungarikum játszóház, Resti Kornél hangszerbemutató és mini koncert, Fabók Mancsi Bábszínháza. Augusztusban szabadtéri mozivetítések várták a gyerekeket valamint az Összművészeti fesztivál időtartama alatt minden nap volt gyermekszínházi előadás. (Furfangos garabonciás, Makacska kakaska, Micimackó, Laposi Julcsi gyermekkoncertje). Évvégén pedig a Karácsonyi Forgatag rendezvénysorozat keretében aktív szereplésre is lehetőség nyílt a gyermekek számára, iskolai és óvodai műsorokban tudták megmutatni színpadi tehetségüket. A következő időszakra is színes és tartalmas programokkal készül az intézmény a legkisebbek számára.

A Magas-hegyi Turisztikai és Sportcentrum számos élményeleme minden korosztályba tartozó gyermek számára biztosítja a szabadidejének hasznos eltöltését. A mászófal központ lehetőséget biztosít a környező általános és középiskolás gyermekek számára, hogy rendhagyó testnevelés óra keretein belül új sportággal, a mozgás egy új formájával ismerkedjenek meg. Az 1500 m²-es jég és rendezvénycsarnok a téli időszakban mind a jégkorongozó, mind pedig a „minimanó” korosztályba tartozó és a haladó korcsolyázó gyermekek körében is nagy népszerűségnek örvend. Lehetőség van arra, hogy rendhagyó testnevelés óra keretében a

sátoraljaiúj helyi diákok használhassák a jégpályát. Népszerűségét jól szemlélteti, hogy a sportág kedvelői az ország minden pontjáról érkeznek edzőtáborozás céljából.

A Sátoraljaiúj helyi Városi Könyvtár

Az elmúlt évi munkájuk során – az előző évekhez hasonlóan – arra törekedtek, hogy az intézmény olyan közösségi tér legyen, amely lehetőséget biztosít az ismeretszerzésre, az önképzésre, a tájékozódásra és a szórakozásra. A kulturális értékek gyűjtőiként feladatuk a magyar és az egyetemes kultúra megismertetése az érdeklődőkkel. Ehhez kapcsolódóan a különböző generációknak olyan programokat kínálnak, amelyek kiegészítik az oktatást, ismereteket közvetítenek, kikapcsolódást nyújtanak, valamint népszerűsítik az olvasást. Hagyományos feladatuk – a gyűjtőkörben meghatározott dokumentumok gyűjtése, feltárása, megőrzése, hozzáférhetőségük biztosítása és az információszolgáltatás – mellett fontos feladatuknak tartják a közösségépítést. A korosztályok közül megkülönböztetett figyelmet fordítanak a gyermekekre. Kiváló kapcsolatot tartanak fent a város óvodáival és iskoláival, akiknek tartalmas és változatos foglalkozásokat ajánlanak a tanév során. Örömteli, hogy a 2020-2021. évekre jellemző koronavírus járvány okozta korlátozó intézkedéseket követően újra megindulhatott csoportos rendszeres könyvtárlátogatása, bár a 2019. év mutatóitól még mindig elmaradás tapasztalható. Ehhez hozzájárult, hogy január 10. – március 21. között zárva tartottak. Ezúttal egy örömteli esemény miatt: az Emberi Erőforrások Minisztériuma 15.000.000 Ft céltámogatást biztosított a könyvtári bútorzat infrastrukturális megújítására.

Arra törekednek, hogy mind a formális, mind az informális, tanórán kívüli tanulási alkalmak kiegészítői legyenek. A tanév során az oktatási intézményekkel való együttműködés alapján szervezik programjaikat, a nyári szünet ideje alatt a gyermekeket és hozzátartozóikat egyaránt megszólítják személyesen és online felületeinken programajánlásokkal. Foglalkozásaik színesebb tételéhez felhasználják a máshol kevésbé elterjedt, az érdeklődést felkeltő meseposztó, papírszínház, diafilm alkalmazását, illetve a modern kor elvárásaihoz illeszkedő eszközöket is. Céljuk, hogy a szervezett foglalkozások során megismert tevékenységekben a gyermekek örömeiket lelve visszalátogassanak a könyvtárba, szülővel, családtaggal, barátokkal, és az olvasás megszerettetésén túl a szabadidő hasznos eltöltésének kedvelt helyszíné legyen a könyvtár. Ennek érdekében kínálják változatos programjaikat:

- könyvtárbemutató-és könyvtárhasználati foglalkozások,
- vetélkedők,
- kézműves foglalkozások,
- mesedélelőttök/mesedélutánok,
- kötelező-és ajánlott irodalomra épülő feldolgozó órák,
- ismeretterjesztő előadások,
- könyvajánlások,
- kiállítások.

Az 2022. év során a gyermekeknek 70 foglalkozást tartottak, amelyeken összesen 1.467 fő vett részt. A kisebb gyermekeknek diavetítéssel, papírszínházzal egybekötött mesedélelőttöket, komplex irodalmi-zenei foglalkozásokat, témanapokat, a nagyobbaknak könyvtári és témafeldolgozó órákat, könyvbemutatókat, vetélkedőt, a családok számára kézműves foglalkozásokat szerveztek, ahol sokszor három generáció: nagyszülők – szülők - gyermekek munkálkodtak együtt. Olvasókirály elnevezéssel olvasásnépszerűsítő versenyt hirdettek az általános iskolás korosztály 3 korcsoportjának, mely során az elolvasott könyvekhez összeállított feladatlapokat oldanak meg az ifjú olvasók. A verseny győztesei azok lesznek, akik a legtöbb könyvet olvassák el a korcsoportjukban. Az eredményhirdetésre 2023 szeptemberében kerül majd sor. Folytatták a Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek-Az én könyvtáram EFOP-3.3.3-VEKOP/16-2016-00001 országos projekthez kapcsolódó eseményeiket, amely a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár irányításával, 117 könyvtár bevonásával zajlik. A projekt keretében a mintaprogramokból választott foglalkozások megtartására került sor. Arra törekedtek, hogy a könyvtári események tematikája is változatos legyen, ennek megfelelően olvasást és szövegértést fejlesztő, könyvtári óra, könyvtári foglalkozás, személyiségfejlesztő, képességfejlesztő programokra várták a gyermekeket. A nyári szünetben Kézműves Kedd elnevezéssel tematikus foglalkozásokat szerveztek, amelyeket meseélménnyel - meseposztó, papírszínház, dia – egészítettek ki. Tíz alkalommal került sor erre a programra.

Hagyományos, kiemelt eseményeik voltak:

- Mesemondó verseny az általános iskolák 2. osztályos tanulóinak

- Mondamondó verseny az általános iskolák 3. osztályos tanulóinak
- A Város Hete rendezvénysorozat keretein belül Szathmáry-Király Ágnes: A csodák városa, avagy Sátoraljaújhely meséje című felolvasódélelőtt
- Mesedélelőtt A magyar népmese napja alkalmából
- Az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozat keretein belül könyvtárhasználati vetélkedő
- Márton napi foglalkozások
- Mikulásváró foglalkozások

Napjainkban a korszerű könyvtár funkciói között növekvő súllyal tartják számon a hátrányos helyzetű olvasók támogatását. A családi környezet okozta indulási egyenlőtlenségek és a művelődési hátrányok csökkentésében a nevelési és oktatási intézmények mellett a könyvtáraknak is jelentős feladata van. A könyvtár igyekszik pótolni az ösztönző kulturális környezet hiányát a társadalmi hátrányban lévő fiatalok számára. Miután az iskola olvasási és könyvtárhasználati igényeket teremt, megjelennek a könyvtárban is a magatartászavarral, érdeklődési kör hiányával rendelkező, nehezen fegyelmehető gyerekek is. A bizalomteljes légkör kialakítása, saját fontosságuk tudatosítása, a kíváncsiság, szórakozási igényük kielégítése miatt a könyvtár a biztonságot, a nyugalmat jelenti számukra. Rendszeresen jelentkeznek a Tanoda pedagógusai és veszik igénybe a tanulókkal a könyvtár által kínált akár tanulási, akár kapcsolódási lehetőségeket. Az iskolai szünetek idejére heti rendszerességgel szabadidős programokat, mesedélelőthöz kapcsolt kézműves foglalkozásokat, társasjáték klubot szerveznek. A társasjátékok a klubfoglalkozásokon kívül is elérhetőek, melyeknek bőséges kínálatát tudják nyújtani a személyi jövedelemadó 1 % felajánlásából. Az igényekre figyelő gazdag dokumentumállományuk hozzájárul ahhoz, hogy nyáron is vissza-visszatérjenek a tinisarokba szabadon könyveket lapozgatni, beszélgetni, internetezni, akár saját eszközükkel, hiszen az intézményben a WIFI hozzáférés ingyenes. Az érdeklődőket évek óta szívesen fogadja a Dr. Kardos János vezetésével, heti rendszerességgel működő sakk klub is.

A tájékoztató írásának időpontjáig 26 foglalkozásra került sor, melyeken összesen 441 fő vett részt. Újdonságként a gyermekekhez közel álló képregények kedvelőinek a közeljövőben klubot indítanak.

Tervezett gyermekprogramjaik az olvasás népszerűsítésére, a szabadidő hasznos eltöltése céljából:

- Olvasókirály olvasásnépszerűsítő verseny,
- Mese- és Mondamondó verseny,
- Csodák városa vetélkedő általános iskolák részére,
- Kézműves Keddek, meseélménnyel egybekötött szünidei kézműves foglalkozások,
- társasjáték klub,
- sakk klub,
- képregényklub,
- Csodák városa felolvasó délelőtt,
- műveltségi vetélkedő,
- Mikulás-és karácsonyváró foglalkozások,
- az Én könyvtáram projekt foglalkozásai a teljes tanévben.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásából megvalósított fejlesztések, a megújult könyvtári, közösségi tér nyertesei nem csak a felnőttek, hanem a gyerekek is. A gyermekkönyvtári olvasóterem bútorzatának modernizálásával - ahol a gyermekfoglalkozások zöme zajlik - még alkalmasabbá teszi a könyvtárat ahhoz, hogy színvonalas és sokrétű, a tanulást, felzárkóztatást támogató programokat valósítson meg. A többfunkciós terembe előadásokat, foglalkozásokat, kiállítást, internetes oktatást lehet szervezni. A gyermek- és tizenéves korosztály számára olvasó-és játéksarok működik, tematikus könyvajánló polcokkal, kényelmes ülőhelyekkel várva a kiskorú és a kamasz látogatókat.

4. Felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása

2022. évben gyámhatósági, gyermekvédelmi területen ellenőrzés nem történt.

5. A jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének Sátoraljaújhely Város 2021. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 115/2022. (V.25.) határozatában olyan feladatokat és javaslatokat fogalmazott a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai, nevelési-oktatási intézmények, kulturális intézmények és az önkormányzat felé, amelyek elősegítik és még hatékonyabbá teszik a gyermekek védelmének rendszerét.

Ezen intézményektől érkezett tájékoztatásokból megállapítható, hogy a nyári időszakban színes rendezvényekkel, programokkal, foglalkozásokkal, táborokkal igyekeztek változatos és hasznos szabadidős lehetőségeket biztosítani a fenti körbe tartozó gyermekek számára.

A fiatalok bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzésében kiemelkedő szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, az önkormányzati intézményrendszernek és a rendőrségnek. A szabadidő megfelelő módon és helyen való eltöltése segíti a normakövetést, az oktatási intézmények bűnmegelőzéssel kapcsolatos tevékenységei, a különböző nyári táborok, közösségi terek lehetővé teszik, hogy ne legyenek csellengő gyermekek a városban.

Továbbra is kiemelkedően fontos az eredményes és jól működő gyermekvédelmi feladatokat ellátó és biztosító Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/Központ további működtetése.

Az eredményes és hatékony munka érdekében elengedhetetlen, hogy a gyermekvédelmi jelzőrendszer valamennyi tagja részt vegyen a jelzőrendszer éves értékelésén, szakmaközi megbeszéléseken, esetkonferenciákon.

Az intézmény által működtetett jelzőrendszeri tagok közötti összehangolt információáramlás kiemelt feladat, hiszen a tőlük kapott információk alapján nyílik lehetőség a veszélyeztetett, elhanyagolt gyermekek feltérképezésére. Továbbra is szükséges a háziorvosi és védőnői szolgálattal való szoros együttműködés, hogy a gyermekeket veszélyeztető tényezőkről, kiskorú, fiatalkorú várandósságáról, szülői elhanyagolásról időben történjen jelzés a Család- és Gyermekjóléti Központ felé. Ehhez kapcsolódó kíváncsi lenne annak elérése, hogy az élethelyzetekről való intézmények közötti jelzéseket az érintettek ne fenyegetésként éljék meg.

Az indokolatlan iskolai hiányzások csökkentése érdekében továbbra is kéri az Önkormányzat a házi gyermekorvosokat, hogy a gyermek betegségéről kizárólag a betegség tényleges megállapítása esetén adjanak igazolást, utólagos igazolás kiadására továbbra se kerüljön sor.

Továbbiakban is fontos, hogy szociális alapon meghirdetett önkormányzati bérlakásra pályázó, saját lakhatásukat másképpen megoldani nem tudó kisgyermekes családok részéről beérkezett lakáspályázatok prioritást élvezzenek.

A gyermekorvosok által történt visszajelzések alapján elmondható, hogy indokolatlanul nem került sor igazolás kiadására, ugyanakkor egyre több esetben fordult elő az, amikor orvosi igazolás kiadására olyan esetben került sor, amikor orvos bevonására a távollét igazolásához nem lett volna szükség. Ilyen például a haláleset a családban, egyéb súlyos családi problémák, válással kapcsolatos krízishelyzetek, amikor az iskola, illetve a pedagógusok önálló hatáskörben eljárva fogadhatnák el ezeket az okokat a hiányzás indokaként. Elég gyakran előfordul, hogy páciensek olyan panaszokkal jelentkeznek, melyeket az előző napokban szenvedtek el, de a vizsgálat során orvosilag ez már nem igazolható (pl.: hasmenés, hányás, fejfájás). Valamint az is jellemző, hogy a gyermek rossz közérzete miatt a tanárok küldik haza a gyermekeket az iskolából, de a gyermekek nem jelennek meg aznap a rendelésen.

A kötelező oltásokkal és szűrésekkel kapcsolatos tapasztalat, hogy a szülők részéről nincs megtagadás, együttműködők, viszont több esetben nem az előre egyeztetett időpontban, hanem később jelennek meg az oltásra, szűrővizsgálatra.

A védőnők beszámolója alapján 2022. évben összesen 188 gondozott várandós volt. A várandósok közül 3 fő -14 éven felüli - kiskorú volt. 2022-ben a védőnők mindösszesen 14 jelzést adtak a gyámügy felé.

Elmondható, hogy a nevelési-oktatási intézményekkel és a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival mind az orvosok, mind a védőnők jó munkakapcsolatot ápolnak, erre kell törekedni a későbbiek során is.

A családon belüli erőszak megelőzése és ezáltal a gyermekek családon belüli helyzetének, állandóságának javítása érdekében a Gyermekjóléti Szolgálat javaslatában szükség esetén továbbra is szerepeljen családterápia, konfliktuskezelési technikák alkalmazása szakemberek bevonásával.

Kiemelt figyelmet kell továbbra is fordítani arra, hogy valamennyi 3. életévét betöltött gyermek óvodába járjon. Ennek érdekében továbbra is folytatni kell a jól működő „Nyitva van az Ovikapu”, „Vár az Ovivár” programokat, hogy az óvodáskor közeledtével minél több gyermek és szülő időben betekintést nyerjen az óvodák működésébe, szolgáltatásaiba. A beiratkozás sikeressége érdekében hatékonyabb együttműködésre van szükség a védőnőkkel. A tájékoztatás érdekében és az online beiratkozás során az szülők segítése érdekében a Wáberer Ház, és a Biztos Kezdet Gyerekház munkatársaival a már kialakult segítő kapcsolat megőrzése, annak fenntartása.

A nyári óvodai részvétel és a nyári óvodai étkezés további népszerűsítése érdekében indokolt folytatni az “Ovi tábor” meghirdetését színes, változatos programokkal.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Sátoraljaújhelyi Tagintézménye (a továbbiakban: Pedagógiai Szakszolgálat) tájékoztatása szerint az intézményükben működő Járási Szakértői Bizottság alap- és felülvizsgálatai, a Vármegyei Szakértői Bizottság felé továbbított vizsgálatok esetén 2022-ben mindösszesen 2 esetben kellett KET-es eljárást kezdeményezniük a tankerület felé. A tankerület felszólítása után az érintett szülők megjelentek a vizsgálatokon. Problémaként merült fel, hogy néhány szülővel nehéz a kapcsolatfelvétel vagy a kapcsolattartás. A gyermekek időben történő fejlesztése érdekében szükséges az óvoda, a Pedagógiai Szakszolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat közös együttműködéssel, amennyiben szükséges hatósági intézkedéssel érje el a továbbiakban is, hogy a szülők megjelenjenek gyermekükkel a megfelelő vizsgálatokon.

A hátrányos és halmozottan hátrányos mélyszegénységben élő gyermekek segítése érdekében továbbra is ruha és játékgyűjtő akciókat kell szervezni az óvodákban, iskolákban, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál.

Továbbra is különös figyelemmel kell lenni a települési támogatásra érkezett kérelmek esetében arra, hogy a gyermekek ellátása, gyógyszerének kiváltása okán benyújtott kérelmek kiemelt fontossággal kezelendők.

A nevelési-oktatási intézményekben a veszélyeztetettség megelőzése érdekében továbbra is hangsúlyt kell fektetni a prevenció, bűnmegelőzésről, áldozattá válás elkerüléséről szóló előadások további folytatására különös tekintettel a drogfogyasztásra és a fiatalokat mostanában érintő internetes „kihívásos játékok” veszélyeire, szakemberek bevonásával. A pártfogó felügyelő szolgálatot is szükséges bevonni e körben.

Az intézményekben továbbra is jól látható helyen kifüggesztésre kerüljön a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények elérhetősége.

Kiemelkedően fontos, hogy a gyermekek veszélyeztetettségére utaló információ birtokában a nevelési- oktatási intézmények munkatársai haladéktalanul tegyenek jelzést a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmény felé.

A csellengő gyermekek számának csökkentése érdekében a nyári szünet ideje alatt tovább kell folytatni, lehetőség szerint bővíteni a gyermekek napközbeni ellátásának különböző formáit.

Továbbra is szükséges növelni a napi háromszori étkeztetést igénybe vevő kollégisták, valamint lehetőség szerint a középiskolás nem kollégista étkeztetést igénybe vevő diákok számát.

Tovább kell folytatni az oktatási intézmények és egyéb városi kulturális és sport intézmények együttműködését helytörténeti-, kulturális-, ismeretterjesztő-, és sport vetélkedők megtartására.

6. A bűnmegelőzési program több pontjának bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A Sátoraljaújhelyi Rendőrség tájékoztatása szerint 2022. évben 1 alkalommal történt fenyegetés (egy fiatalkorú fiú fenyegette meg osztálytársát), 8 alkalommal lopás, valamint 4 alkalommal könnyű testi sértés fiatalkorú elkövetők részéről.

A bűnmegelőzésen belül, a veszélyeztetettség megelőzése és az áldozattá válás elkerülése érdekében több alkalommal tartottak előadásokat a város különböző iskoláiban. Az előadások témái között szerepelt a drogfogyasztás és az internet veszélyei, zaklatások. Az utóbbi keretén belül a kihívásos játékokban rejlő veszélyekre is felhívták a figyelmet.

A jövőben is folytatják a bűnmegelőzési előadások megtartását, szórólapokkal és plakátokkal is felhívják a fiatalok figyelmét a rájuk leselkedő veszélyekre. Teveik szerint interaktív foglalkozásokat is szeretnének tartani. Tevékenységükben nagy segítségükre volt a Munkácsy utca sarkán elhelyezett kivetítő használatának lehetősége, amelyet továbbra is szeretnék igénybe venni.

7. A települési önkormányzat és civil szervezetek közötti együttműködés

Az alábbiakban felsorolt szervezetek kifejezetten a gyermekek védelme, összetartása, megfelelő irányba történő nevelése szabadidős tevékenységének hasznos ellátása, érdekében végzik tevékenységüket.

A 768. sz. Cseppelény György Cserkész Csapat tagjai igazi közösségben érezhetik magukat. Számos alkalommal szerveznek táborokat, melyekben a természet, a sportolás iránti szeretetet és a kultúra iránti igényt is elsajátítják, emellett fegyelmet is tanulnak. Foglalkozásaikon a hagyományápoláson kívül kitartásra, fegyelemre, tartásra és emberségre nevelik a gyerekeket.

A „Zempléni Fiatalok Határok Nélküli Együttműködéséért Egyesület”, valamint a „Gyermekeinkért Sátoraljaújhely Alapítvány” hozzájárul a helyi és a határon túl élő magyar fiatalok közötti kapcsolat kiépítéséhez, illetve annak ápolásához. Többek között részt vesznek a Kossuth Staféta és a Rákóczi Vetélkedő szervezésében és lebonyolításában.

A Gyermekeinkért Sátoraljaújhely Alapítvány működésével hozzájárul az Édes Anyanyelvünk Nyelvhasználat Verseny Országos, Kárpát-medencei Döntőjének sikeres lebonyolításához és segít a verseny megrendezéséhez szükséges forrás előteremtéséhez. Az Alapítvány fontos szerepet tölt be továbbá abban, hogy a városban élő hátrányos helyzetű, középiskolai tanulmányaikban kimagasló eredményeket elérő diákok közül havonta egy tanuló „Polgármesteri Ösztöndíjban” részesüljön.

A Sátoraljaújhelyi Városvédő és Szépítő Egyesület nyári honismereti tábort szervez a sátoraljaújhelyi gyermekek számára, akik pedagógusok irányításával a zempléni hegyek adta gyönyörű természeti környezetben vizuális-, hagyományörző foglalkozásokon, kirándulásokon ismerkedhetnek lakóhelyük múltjával és jelenével.

A Zemplén Térségi Katasztrófa és Polgári Védelmi Szövetség hosszú évek óta kiemelt figyelmet fordít a gyermekek, fiatalok Felmenő Rendszerű Katasztrófavédelmi Ifjúsági Versenyre történő felkészítésére és ezáltal a versenyeken a sátoraljaújhelyi diákok szép eredményeket érnek el.

A Sátoraljaújhelyi Kyokushin Karate Sportegyesület nagy hangsúlyt fektet az utánpótlás nevelésére, a karate sportág mellett, hogy a szabadidő hasznos és egészséges eltöltését jelenti a fiatalok számára, erőnlétre, magabiztosságra, udvariasságra, elkötelezettségre is nevel. Az egyesület tagjai között nagy számban vannak gyermekek, fiatalok, akik eredményesen szerepelnek különböző hazai és nemzetközi versenyeken egyaránt.

A Holdfény Magyar-Lengyel Kulturális Egyesület évek óta kiemelkedő munkát végez.

A “Közös Felelősséggel a boldog gyermekekéért” Alapítvány célul tűzte ki, hogy a gyermekek, fiatalok a tradicionális népi hagyományokhoz kapcsolódó szokásokat megismerjék és felelevenítsék.

Továbbra is jó az együttműködés a Katolikus Karitászsátoraljaújhelyi csoportjával, akik segítséget nyújtanak a nehéz helyzetbe került rászoruló családok részére közüzemi tartozások rendezéséhez, krízis segély, élelmiszeradomány és egyéb adományok nyújtásával. Kiemelendő a Szent István Katolikus Technikum és Gimnázium diákjai részvételével működő Szent Margit Katolikus Karitászsátoraljaújhelyi Ifjúsági csoport aktivitása, akik közreműködnek a Karitászsátoraljaújhelyi csoport önkéntes, segítő munkájában.

Sátoraljaújhely, 2023. május 15.

dr. Terdik Sándor sk.
jegyző

Határozati javaslat:

Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete

...../2023. (.....) határozata

Sátoraljaújhely városban a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2022. évi ellátásának átfogó értékeléséről

Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete döntött arról, hogy a Sátoraljaújhely városban a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2022. évi ellátásának átfogó értékeléséről szóló előterjesztést elfogadja.

- 1.) A Képviselő-testület megállapította, hogy a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer jól működik, azt a prevenció, a veszélyeztetett gyermekek feltérképezése, a problémák mielőbbi kezelése érdekében tovább kell működtetni.

Felelősök: gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai

Határidő: folyamatos

- 2.) Figyelmet kell fordítani arra, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 0-3 éves korosztályú gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és az óvodába még nem járó gyermekek informálódjanak a Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásairól és lehetőség szerint minél nagyobb létszámban vegyék igénybe.

Felelősök: Biztos Kezdet Gyerekház vezető

Határidő: folyamatos

- 3.) Továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy minél több valamennyi 3. életévét betöltött gyermek óvodába járjon, szükség esetén hatósági intézkedéssel kell kikényszeríteni az óvodába járást.

Felelősök: Jegyző, nevelési-oktatási intézmények vezetői

Határidő: folyamatos

- 4.) A nevelési-oktatási intézményekben a veszélyeztetettség megelőzése érdekében továbbra is hangsúlyt kell fektetni a bűnmegelőzésről, áldozattá válás elkerüléséről szóló előadások tartására különös tekintettel a drogfogyasztásra és az internet veszélyeire, továbbá arra, hogy jól látható helyen kifüggesztésre kerüljön a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények elérhetősége.

Felelősök: nevelési-oktatási intézmények vezetői, rendőrkapitányság

Határidő: folyamatos

- 5.) A gyermek- és fiatalkori bűnözés, valamint az áldozattá válás megelőzése érdekében a lakosság kapjon folyamatos tájékoztatást a médián keresztül a rendőrség munkájáról, az aktuális bűnügyi helyzetről, az újszerű bűncselekmények típusairól, és bűncselekmény sértetté válásának megelőzéséről.

Felelősök: Rendőrkapitányság, Zemplén Médiacentrum Kft.

Határidő: folyamatos

- 6.) Az iskolai távollét esetén továbbra is csak indokolt esetben kerüljön sor orvosi igazolások kiállítására, utólagos igazolás kiadása továbbra se történjen meg. A továbbiakban is el kell érni, hogy a szülők a gyermekeiket időben a szükséges vizsgálatokra, védőoltásokra, szűrésekre elvigyék. A kötelezettségüket megszegő szülőkkel szemben hatósági intézkedéseket kell alkalmazni.
Felelősök: jegyző, házi gyermekorvosok, védőnők, Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai
Határidő: folyamatos
- 7.) A csellengő gyermekek számának csökkentése érdekében a nyári szünet ideje alatt tovább kell folytatni, lehetőség szerint bővíteni a gyermekek napközbeni ellátásának különböző formáit.
Felelősök: oktatási és nevelési intézmények vezetői, Család- és Gyermejjóléti Szolgálat, Kossuth Lajos Művelődési Központ, Városi Könyvtár
Határidő: folyamatos
- 8.) A hátrányos és halmozottan hátrányos mélyszegénységben élő gyermekek segítése érdekében törekedni kell arra, hogy a rászorulóknak minél gyorsabban és amennyiben indokolt természetben jussanak hozzá az igényelt települési támogatásokhoz, valamint, hogy a szociális alapon meghirdetett önkormányzati bérlakásra pályázó, saját lakhatásukat másképpen megoldani nem tudó kisgyermekes családok részéről beérkezett lakáspályázatok prioritást élvezzenek.
Felelősök: Szociális és Egészségügyi Bizottság, Gazdasági- Városfejlesztési- és Vagyongazdálkodási Bizottság
Határidő: folyamatos
- 9.) Ruha és játékgyűjtő akciókat kell továbbra is szervezni az óvodákban, iskolákban a rászoruló családok, gyermekek részére.
Felelősök: oktatási és nevelési intézmények vezetői, Család- és Gyermejjóléti Szolgálat
Határidő: folyamatos
- 10.) Továbbra is növelni kell a napi háromszori étkezést igénybe vevő tanulók számát, különös tekintettel a kollégistákra. El kell érni, hogy minél több hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló vegye igénybe az iskolai szünetekben biztosított étkeztetést.
Felelősök: oktatási intézmények nevelői, Család- és Gyermejjóléti Szolgálat, étkeztetést biztosító intézményegységek
Határidő: folyamatos